

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Bursíkové a soudců Kryštofa Horna a Jana Peroutky ve věci

- žalobců:
- a) **nrap. D. B.**
bytem X
 - b) **prap. T. B.**
bytem X
 - c) **ppor. R. B.**
bytem X
 - d) **pprap. J. B.**
bytem X
 - e) **nrap. D. Č.**
bytem X
 - f) **pprap. J. Č.**
bytem X
 - g) **ppor. M. Č.**
bytem X
 - h) **nrap. M. Č.**
bytem X
 - i) **ppor. J. E.**
bytem X

- j) **nprap. E. G.**
bytem X
- k) **prap. P. G.**
bytem X
- l) **pprap. M. H.**
bytem X
- m) **pprap. Bc. M. H.**
bytem X
- n) **prap. M. H.**
bytem X
- o) **prap. D. I.**
bytem X
- p) **prap. A. J.**
bytem X
- q) **prap. J. K.**
bytem X
- r) **prap. L. K.**
bytem X
- s) **nprap. B. M.**
bytem X
- t) **prap. T. M.**
bytem X
- u) **ppor. Z. M.**
bytem X
- v) **nprap. J. M.**
bytem X
- w) **prap. Bc. R. M.**
bytem X
- x) **ppor. J. O.**
bytem X
- y) **nprap. Č. P.**
bytem X
- z) **nstrm. I. P.**
bytem X
- aa) **pprap. J. P.**
bytem X
- ab) **ppor. P. P.**
bytem X
- ac) **prap. T. P**
bytem X

ad) pprap. M. P.
bytem X

ae) pprap. M. P.
bytem X

af) prap. L.R.
bytem X

ag) nstrm. R. R
bytem X

ah) nrap. P. S.
bytem X

ai) pprap. L. S.
bytem X

aj) prap. J. S.
bytem X

ak) nrap. J. S.
bytem X

al) prap. J. S.
bytem X

am) ppor. M. S.
bytem X

an) ppor. V. S.
bytem X

ao) ppor. P. Š.
bytem X

ap) pprap. P. Š.
bytem X

aq) ppor. J. Š
bytem X

ar) pprap. Ing. P. Š
bytem X

as) nrap. Z. Š.
bytem X

at) prap. D. Š.
bytem X

au) ppor. P. Š.
bytem X

av) nrap. M. T.
bytem X

aw) prap. L. V.
bytem X

ax) prap. A. V.
bytem X

ay) pprap. J. V.
bytem X

az) prap. R. V.
bytem X

ba) pprap. B. W.
bytem X

bb) nstrm. M. Z.
bytem X

bc) nprap. J. Z.
bytem X

bd) prap. M. Z.
bytem X

všichni zastoupeni advokátem Mgr. Zdeňkem Honzíkem
sídlem Rooseveltova 16, Plzeň

proti

žalovanému: **generální ředitel Vězeňské služby České republiky**
sídlem Soudní 1627/1a, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2023,
č. j. VS-103704-9/ČJ-2022-80000L-51ODV,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobci se společnou žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), doručenou soudu dne 13. 6. 2023, domáhají zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl jejich společné odvolání a potvrdil rozhodnutí ředitele Věznice Oráčov (dále jen „ředitel věznice“) ze dne 27. 4. 2022, č. j. VS-192027-59/ČJ-2021-802620 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím ředitel věznice rozhodl o žádostech žalobců ze dne 29. 10. 2021 o proplacení přiměřené doby na jídlo a odpočinek podle § 60 odst. 3 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „zákon o služebním poměru“), vykazované ovšem služebním orgánem jako přestávky na jídlo a odpočinek dle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, jako doby služby, a to za období od 19. 10. 2018 do 19. 10. 2021 (dále také jen „rozhodné období“).
2. Ředitel věznice prvostupňovým rozhodnutím rozhodl tak, že řízení o žádosti žalobce c) v plném rozsahu zastavil, neboť s ohledem na to, že služební poměr tohoto žalobce zanikl

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

ještě přede dnem 19. 10. 2018, vyhodnotil jeho žádost jako zjevně právně nepřípustnou. Ředitel věznice *částečně* zastavil i řízení o žádostech žalobců g), h), k), n), p), s), v), y), ab), ad), ai), am), ap), at), av), ba) a bc), neboť tito žalobci byli propuštěni ze služebního poměru v průběhu rozhodného období, tj. mezi 19. 10. 2018 a 19. 10. 2021 (výrok I prvostupňového rozhodnutí). Ředitel věznice dále *částečně* zastavil i řízení o žádosti žalobce au), a to na základně částečného zpětvzetí jeho žádosti, které tento žalobce učinil z důvodu, že mu v průběhu rozhodného období zanikl služební poměr (výrok II prvostupňového rozhodnutí). Ve zbývajícím rozsahu (tj. v rozsahu trvání služebního poměru) ředitel věznice žádost žalobců g), h), k), n), p), s), v), y), ab), ad), ai), am), ap), at), au), av), ba) a bc) zamítl, neboť dospěl k závěru, že přestávky ve službě na jídlo a odpočinek tito žalobci po dobu jejich služebního poměru řádně čerpali, a tudíž jim nárok na proplacení hodin čerpaných jako přestávka ve službě na jídlo a odpočinek nevznikl (výrok III prvostupňového rozhodnutí). Z téhož důvodu pak ředitel věznice zamítl v plném rozsahu (tj. za celé rozhodné období) žádosti žalobců a), b), d), e), f), i), j), l), m), o), q), r), t), u), w), x), z), aa), ac), ae), af), ag), ah, aj), ak), al), an), ao), aq), ar), as), aw), ax), ay), bb) a bd) [výrok IV prvostupňového rozhodnutí].

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

3. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 196 odst. 1 zákona o služebním poměru), osobami k tomu oprávněnými, po vyčerpání řádných opravných prostředků a obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Při přezkumu napadeného rozhodnutí soud vycházel v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je podle § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. vázán.
4. Soud o věci rozhodl bez jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem vyslovili implicitní souhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Dokazování neprováděl, neboť bylo možné rozhodnout toliko na základě obsahu správního spisu, který nevyžaduje provádění dokazování (např. rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008 - 117, č. 2383/2011 Sb. NSS) a na základě skutečností, které byly mezi účastníky nesporné [srov. § 120 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), užitý na základě § 64 s. ř. s.; srov. např. rozsudek NSS ze dne 24. 6. 2024, č. j. 6 As 336/2023 - 46, bod 9].

Obsah žaloby, vyjádření žalovaného a replika žalobců

5. Žalobci v žalobě vyjadřují přesvědčení, že ředitel věznice provedl řadu navrhovaných důkazů, kterými bylo prokázáno, že ustanovení služebního zákona „*není dodržováno a ani fakticky bez většího počtu příslušníků jej dodržovat nelze a přesto jsou jim z pracovní doby odečítány přestávky na jídlo a odpočinek*“. Mají za to, že „*v celém řízení nebylo žalovaným akceptováno ustanovení § 180 služebního zákona a situace v čerpání přestávek na jídlo a odpočinek tak nebyla správně vyhodnocena*“. Na několika stranách žaloby pak žalobci provádějí „*podrobný dekurs do služebních činností žalobců*“. Vysvětlují, že služební činnost vykonávají ve dvou odděleních, a to na oddělení výkonu trestu (dále jen „OVT“) a na oddělení vězeňské stráže (dále jen „OVS“). Přibližují pracovní náplň na jednotlivých pozicích, jim svěřené úkoly a povinnosti a uvádějí, jakým způsobem čerpají, resp. nečerpají přestávky na jídlo a odpočinek. Značnou část žaloby tak představuje popis služby ve Věznici Oráčov.
6. Co se týče OVT, vysvětlují žalobci, že jednotliví dozorcí na tomto oddělení vykonávají služební činnost na ubytovnách odsouzených, kde zejména zajišťují denní režim těchto osob.

Tento výkon služby je upraven směrnicemi pro výkon služební činnosti pro každé jednotlivé dozorčí stanoviště. Jedná se o stanoviště **pevná a pohyblivá**. Jejich počet je upraven *rozpisem dozorčích stanovišť*. Na jednotlivá dozorčí stanoviště jsou příslušníci veleni denním rozkazem vedoucího oddělení. Výsledky žalobců bylo prokázáno, že sice mají možnost stravování buď v jídelně, anebo konzumovat donesenou stravu vlastní, avšak ani v tuto dobu neodkládají výstroj a ani v jediném případě neodpovídá čas stravování době uvedené v § 60 služebního zákona. V případě jakékoliv mimořádné události jsou dozorcí povinni okamžitě ukončit stravování a dostavit se na určené místo. Při odchodu na jídlo dozorčí stanoviště nepředávají žádnému dalšímu příslušníkovi a ani v jediném případě není tato konzumace stravy zapsána v knize předání a převzetí služby. Odchod z oddílu je pouze nahlašován inspektorovi dozorčí služby (dále jen „IDS“) s tím, že po tuto dobu režim na tomto oddíle není po dobu nejnutnější ke konzumaci stravy vykonáván. Fakticky je tak po dobu nepřítomnosti dozorce ohrožena bezpečnost osob a majetku. V případě, že by došlo po uvedené době k jakékoliv mimořádné události, následky by nesl dozorce, neboť opustil svěřený úsek služby bez vystřídání, a zásadním způsobem tak porušil předpisy.

7. Stran **OVS** žalobci v žalobě vysvětlili, že na tomto oddělení je služba vykonávána jednak při ostraze objektu Věznice Oráčov (na strážních věžích, u vstupů a vjezdů) a jednak při eskortách k soudům, do zdravotnických zařízení či jiných zařízení. Příslušníci velení k ostraze objektu jsou rozděleni do strážních směn a služba je vykonávána nepřetržitě ve dvanáctihodinových cyklech. Tato ostraha je specifikována v *rozpisu strážních stanovišť*, na která jsou příslušníci veleni na základě denního rozkazu vedoucího oddělení. Po celou dobu výkonu služby nemají strážní předepsanou žádnou přestávku na jídlo a odpočinek. Služba v eskortní směně je též určena denním rozkazem vedoucího oddělení. Tento úsek služby je náročný hlavně z toho důvodu, že eskortující příslušníci ani na okamžik nemohou opustit eskortu, nemohu tedy zpravidla čerpat přestávku na jídlo a odpočinek.
8. Žalobci vyjadřují názor, že Vězeňská služba ČR doposud nenalezla řešení, jak při výkonu dozorčí, strážní či eskortní služby umožnit službu konajícím příslušníkům čerpání přestávek na jídlo a odpočinek, a navzdory tomu „*v každém případě odečítá nevyčerpané přestávky tak, jako by fakticky čerpány byly*.“ Žalobci nemají v podstatě možnost opustit v „přestávce“ své pracoviště a po stanovených 30 minut se vůbec nezajímat o to, co se na pracovišti děje, nemají možnost věnovat se pouze tomu, aby se najedli a odpočinuli si – ať už pasivním nebo aktivním způsobem, dle jejich vlastního uvážení. Žalobci vykonávají službu v době uvedené denním rozkazem vedoucích oddělení v kompletním vystrojení a v případě dozorčí služby dokonce i s radiostanicí. Není podstatné, že je jim v některých případech po dobu nezbytně nutnou umožněno stravování, jsou-li po celou dobu „přestávky“ veleni na strážním či dozorčím stanovišti, které nikomu nepředávají, a stále vykonávají činnost dle interních právních norem a rozpisu strážních, resp. dozorčích stanovišť. K žádnému střídání žalobců ve službě – vyjma ukončení pracovní doby – nikdy nedochází. Při konzumaci stravy jsou žalobci neustále ve střehu, kdykoliv připraveni zasáhnout při mimořádné události. Všichni namátkově vybraní žalobci, kteří ve správním řízení vypovídali, situaci týkající se přestávek na jídlo a odpočinek potvrdili „*v naprosto shodném rozsahu*“, a potvrdili tak nezákonný stav, který je praktikován ve všech zařízeních Vězeňské služby ČR.
9. Žalobci odmítají i tvrzení, že ač jsou veleni na strážní či dozorčí stanoviště a nejsou nikým střídáni, mohou bez jakéhokoliv následku své stanoviště opustit. Argumentují-li služební orgány tím, že žalobci nepopírají, že je jim umožněno stravování, a to dokonce mimo objekt věznice, pak k tomu žalobci uvádějí, že nic takového v průběhu řízení z výsledků účastníků

nevyplynulo. Odmítají také to, že by prohlásili, že po dobu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek jsou na stanovištích střídáni. Jedinými osobami, které tvrdily, že dochází ke střídání strážních a dozorcích stanovišť, jsou vedoucí jednotlivých oddělení, kteří však takovouto výpověď učinili účelově ve snaze zakrýt jimi tolerované protiprávní jednání. Za „*newvěřitelný lapsus*“ žalobci označují tvrzení žalovaného, že příslušníci čerpající přestávku na jídlo a odpočinek nemají povinnost zapojit se do likvidace mimořádných událostí. Takové vyjádření je ovšem v příkrém rozporu se „*směrnici pro signály mimořádných situací*“. Povinnost zapojit se do likvidace mimořádných událostí má každý žalobce stanovenou dokonce zákonem.

10. Za irelevantní pak žalobci označují tvrzení žalovaného, že žádný ze žalobců nežádal o započtení doby služební činnosti, kdy nebyl schopen čerpat přestávku na jídlo a odpočinek. Takové tvrzení dle žalobců dehonestuje přímé nadřízené žalobců, neboť jej lze chápat tak, že tito nadřízení nemají přehled o činnostech podřízených a podsouvá žalobcům činnost, která není žádným předpisem nařízena. Pokud se v průběhu řízení objevily přílohy denních rozkazů, v nichž jsou přestávky na jídlo a odpočinek nařízeny, pak většina žalobců prohlásila, že o takových přílohách nemají povědomí, nejsou součástí denního rozkazu a žádný ze žalobců neměl možnost se s nimi seznámit. Žalobci se tedy s přílohami denních rozkazů nesetkali a není jim známo, kdy mohou údajnou přestávku na jídlo a odpočinek čerpat. Pokud ředitel věznice uvedl, že výpovědi žalobců nejsou pravdivé, pak zpochybňuje vyjma provedených výslechů vedoucích funkcionářů všechny vyslechnuté osoby. Za zcela irelevantní lze dle žalobců považovat rovněž tvrzení služebních orgánů, že je výlučně na zvážení každého ze žalobců, v jakém oděvu a s jakou výstrojí bude stravu v jídelně konzumovat.
11. Žalovaný se žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Uvádí, že všechny žalobci vznesené námitky řádně vypořádal jak ředitel věznice v prvostupňovém rozhodnutí, tak i žalovaný v napadeném rozhodnutí. K tvrzení žalobců, že „*situace v čerpání přestávek na jídlo a odpočinek nebyla řádně vyhodnocena*“, žalovaný uvádí, že žalobci v řízení nepředložili žádný konkrétní důkaz a že se veškerá podání činěná jejich zástupcem vyznačují naprostou obecností a neurčitostí. Žalovaný je oproti žalobcům přesvědčen o tom, že v řízení bylo jednoznačně prokázáno, že charakter služby žalobců umožňoval tuto službu přerušit z důvodu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek a že žalobci mohli přestávky čerpat dle svého uvážení, s přihlédnutím k charakteru služby a místu, kde službu vykonávali. Žalovaný nepopírá, že příslušníci jsou ve svých aktivitách při výkonu služby částečně omezeni. Případná omezení však nejsou takové povahy, aby vylučovala možnost čerpání přestávky dle § 60 zákona o služebním poměru. K procesní strategii žalobců žalovaný vyjadřuje názor, že pokud žalobci coby účastníci řízení v řízení nezmínili jediný konkrétní den a okolnosti, za nichž mělo k nevyčerpání přestávky dojít, nebyly povinny takové dny či důvody – s ohledem na rozsáhlost období a velké množství účastníků – dohledávat správní orgány. Žalovaný má proto za to, že žalobci neunesli břemeno tvrzení spjaté s dispoziční zásadou. Bez konkrétně vymezených námitek a označených problémů správní orgány přistoupily jen k namátkovému prověření několika dnů. Žádné nesrovnalosti však nezjistily, a proto žádosti nevyhověly.
12. Na vyjádření žalovaného reagovali žalobci replikou, ve které nadále zpochybňují závěry žalovaného a setrvávají na názoru, že jimi podaná žádost k řediteli věznice byla důvodná.

Podstatné skutečnosti vyplývající z obsahu správního spisu

13. Dne 29. 10. 2021 požádali žalobci coby příslušníci (resp. bývalí příslušníci) Vězeňské služby České republiky, kteří vykonávají, resp. vykonávali službu ve Věznici Oráčov, ředitele věznice o proplacení hodin odpracovaných při přestávkách ve službě na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 zákona o služebním poměru, a to za období od 19. 10. 2018 do 19. 10. 2021, včetně zákonného úroku z prodlení. Uvedli, že „[n]áročnost systému strážních a dozorcích stanovišť je všeobecně známou problematikou, která však neumožňuje příslušníkům na strážních a dozorcích stanovištích čerpat v pravém slova smyslu přestávku na jídlo tak, jak má na mysli toto ustanovení, když příslušníku velenému do služby na strážní či dozorcí stanoviště je sice umožněno stravování, avšak nemá možnost opustit objekt Věznice Horní Slavkov (sic!) tak, aby fakticky tuto přestávku mohl kdykoliv čerpat a relaxovat tak dle svého uvážení a volby.“ Žalobci v žádosti připustili, že jim bylo během služby umožněno stravování, avšak v jediném okamžiku nebyli oprávněni se v případě mimořádných událostí nezapojit do jejich likvidace či řešení na svém či jiném určeném stanovišti, kde je vykonávána služba. V případě eskortní služby pak příslušník nemůže dokonce ani na okamžik opustit střeženou osobu. Po dobu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek se všichni žalobci nacházeli ve střeženém objektu a neměli možnost jej opustit, neboť ve službě není tolik pracovníků, kteří by mohli v případě vzniku mimořádné události žalobce na dozorcích a strážních stanovištích nahradit. Žalobci tak nebyli „nadáni“ k čerpání přestávky na jídlo a odpočinek do takové míry, aby se v průběhu přestávky nemuseli zajímat o dění na pracovišti a čas v přestávce mohli trávit dle vlastního uvážení.

14. Co se týče náplně služby, vyplývá ze správního spisu, že v rozhodném období:

- žalobce c) nepůsobil ve Věznici Oráčov na *žádné pozici*, neboť byl ze služebního poměru propuštěn dne 1. 5. 2018, tj. ještě před začátkem rozhodného období.
- na **OVT** jako *inspektoři dozorcí služby* působili:
 - žalobce an)
 - žalobce u) – od 1. 1. 2021 do 19. 10. 2021
- na **OVT** jako *dozorci* působili:
 - žalobce b) – od 1. 7. 2021 do 19. 10. 2021,
 - žalobce i) – po celé rozhodné období,
 - žalobce k) – od 19. 10. 2018 do 30. 4. 2019,
 - žalobce m) – po celé rozhodné období,
 - žalobce o) – po celé rozhodné období,
 - žalobce p) – od 19. 10. 2018 do 31. 12. 2018,
 - žalobce q) – po celé rozhodné období,
 - žalobce r) – po celé rozhodné období,
 - žalobce t) – od 1. 5. 2019 do 19. 10. 2021,
 - žalobce u) – od 19. 10. 2018 do 31. 8. 2020,
 - žalobce w) – od 19. 10. 2018 do 30. 4. 2019,
 - žalobce ac) – po celé rozhodné období,
 - žalobce ai) – od 19. 10. 2018 do 28. 2. 2019,
 - žalobce aj) – po celé rozhodné období,
 - žalobce ak) – od 19. 10. 2018 do 30. 4. 2019,
 - žalobce al) – po celé rozhodné období,
 - žalobce ap) – od 1. 11. 2018 do 31. 1. 2021,
 - žalobce at) – od 19. 10. 2018 do 28. 2. 2019,

- žalobce av) – od 19. 10. 2018 do 31. 3. 2019,
- žalobce ax) – po celé rozhodné období,
- žalobce az) – po celé rozhodné období,
- žalobce bb) – od 19. 10. 2018 do 31. 3. 2019
- žalobce bd) – po celé rozhodné období
- na **OVS** jako *vrchní inspektoři strážní služby* (dále také jen „VISS“) působili:
 - žalobce g) – od 19. 10. 2018 do 28. 2. 2019,
 - žalobce x) – po celé rozhodné období,
 - žalobce o) – od 1. 11. 2020 – 19. 10. 2021,
 - žalobce au) – od 19. 10. 2018 do 31. 10. 2020,
- na **OVS** jako *vrchní inspektoři strážní služby pro psovody* působili:
 - žalobce ab) – od 19. 10. 2018 do 31. 12. 2019
 - žalobce am) – od 1. 1. 2020 do 30. 6. 2019
 - žalobce aq) – od 1. 7. 2021 do 19. 10. 2021
- na **OVS** jako *inspektoři strážní služby – operátoři* (dále také jen „ISS-O“) působili:
 - žalobce a) – od 1. 5. 2019 do 19. 10. 2021
 - žalobce h) – od 19. 10. 2018 do 31. 5. 2019
 - žalobce v) – od 19. 10. 2018 do 31. 8. 2020
 - žalobce ah) – od 1. 6. 2019 do 19. 10. 2021
 - žalobce ak) – od 1. 9. 2020 do 19. 10. 2021
 - žalobce bc) – od 19. 10. 2018 do 30. 11. 2020
- na **OVS** jako *inspektoři strážní služby* (dále také jen „ISS“) působili:
 - žalobce s) – od 19. 10. 2018 do 30. 6. 2019
 - žalobce y) – od 19. 10. 2018 do 30. 4. 2019
 - žalobce ao) – od 19. 10. 2018 do 31. 10. 2018
 - žalobce as) – od 1. 11. 2020 do 19. 10. 2021
 - žalobce av) – od 1. 4. 2019 do 31. 7. 2020
- na **OVS** jako *strážní* působili:
 - žalobce a) – od 19. 10. 2018 do 30. 4. 2019
 - žalobce b) – od 19. 10. 2018 do 30. 6. 2019
 - žalobce d) – po celé rozhodné období (jako strážný – psovod)
 - žalobce e) – od 19. 10. 2018 do 31. 7. 2020
 - žalobce f) – po celé rozhodné období
 - žalobce j) – po celé rozhodné období (jako strážný – pyrotechnik)
 - žalobce l) – po celé rozhodné období
 - žalobce n) – od 19. 10. 2018 do 31. 3. 2020 (jako strážný – psovod specialista)
 - žalobce t) – od 19. 10. 2018 do 30. 4. 2019
 - žalobce z) – po celé rozhodné období
 - žalobce aa) – po celé rozhodné období
 - žalobce ad) – od 19. 10. 2018 do 30. 4. 2020
 - žalobce ae) – po celé rozhodné období (jako strážný – psovod)
 - žalobce af) – po celé rozhodné období
 - žalobce ag) – po celé rozhodné období

- žalobce ah) – od 19. 10. 2018 do 31. 5. 2019
- žalobce ak) – od 1. 5. 2019 do 31. 8. 2020
- žalobce am) – od 19. 10. 2018 do 31. 12. 2019 (jako strážný – psovod specialista)
- žalobce ap) – od 19. 10. 2018 do 31. 10. 2018
- žalobce aq) – od 19. 10. 2018 do 30. 6. 2021 (jako strážný – psovod specialista)
- žalobce ar) – po celé rozhodné období
- žalobce as) – od 19. 10. 2018 do 31. 10. 2020
- žalobce aw) – po celé rozhodné období
- žalobce ay) – po celé rozhodné období
- žalobce ba) – od 19. 10. 2018 do 31. 3. 2020 (jako strážný – psovod)
- žalobce bb) – od 19. 10. 2018 do 19. 10. 2021

Prvostupňové rozhodnutí

(body 15-56, tj. str. 9-22 tohoto rozsudku)

15. Prvostupňovým rozhodnutím rozhodl ředitel věznice tak, jak soud uvedl v bodu 2 rozsudku. Co se týče skutkového zjištění ředitele věznice, že žalobcům nárok na proplacení hodin čerpaných jako přestávka ve službě na jídlo a odpočinek nevznikl (výroky III a IV prvostupňového rozhodnutí), učinil jej tento služební orgán na základě mnoha listinných důkazů. Jednalo se zejména o denní rozkazy vedoucího OVT, výkazy odsloužených hodin na OVT v rozhodném období (viz DVD nosič na č. l. 50 správního spisu), denní rozkazy vedoucího OVS, výkazy odsloužených hodin na OVS v rozhodném období (viz DVD nosiče na č. l. 51 – 54 správního spisu), dozorcí a strážní dokumentaci, plán střežení Věznice Oráčov (viz DVD nosič na č. l. 50 správního spisu), soupisy mimořádných událostí a hlášení o průběhu služby VISS v rozhodném období (srov. DVD nosič na č. l. 50 správního spisu). Prvostupňové rozhodnutí je opřeno dále o vnitřní řady ředitele věznice platné za rozhodné období (ve znění platném od 1. 5. 2018, ve znění platném od 1. 1. 2020 a ve znění platném od 1. 6. 2021). Podkladem rozhodnutí bylo rovněž nařízení ředitele věznice č. 24/2018, kterým se upravují některé podrobnosti k době služby, rozvrhu směn a čerpání příslušníků Věznice Oráčov ve znění účinném do 31. 12. 2020, jakož i nařízení ředitele Věznice Oráčov č. 50/2020 ve znění účinném od 1. 1. 2021. Ředitel věznice ve svém rozhodnutí vyšel rovněž z nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR (dále jen „NGŘ“) č. 5/2016, o zaměstnancích a příslušnících Vězeňské služby České republiky zabezpečujících výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody a výkon zabezpečovací detence, NGŘ č. 68/2018, kterým se stanoví některé podrobnosti k době služby a o výplatě služebního příjmu, NGŘ č. 23/2014, o vězeňské a justiční stráži ve znění účinném do 31. 12. 2019, NGŘ č. 33/2019, o vězeňské a justiční stráži ve znění účinném od 1. 1. 2020, NGŘ č. 55/2017, o mimořádných událostech ve Vězeňské službě ČR ve znění účinném do 31. 12. 2018 a NGŘ č. 43/2018, o mimořádných událostech ve Vězeňské službě ČR ve znění účinném od 1. 1. 2019.
16. Ředitel věznice provedl rovněž výslechy osob. V průběhu řízení před ředitelem věznice byli k okolnostem čerpání přestávek na jídlo a odpočinek vyslechnuti nejprve někteří (namátkově) vybraní účastníci řízení [žalobce a) – nprap. B., žalobce d) – pprap. J. B., žalobce j) – nprap. G., žalobce o) – prap. I., žalobce aa) – pprap. P., žalobce an) – ppor. S., žalobce ao) – ppor. Š. a žalobce au) – ppor. Š.]. Později služební orgán jako svědky vyslechl nprap. S. (ISS), ppor. H. (VISS), pprap. L. (strážného), ppor. P. (VISS pro eskortu), prap. Bc. T. (strážného – psovoda specialistu), ppor. Mgr. K. (dozorce), prap. S. (dozorce), npor. Bc. Z.

(zástupce vedoucího OVS), npor. Bc. F. (zástupce vedoucího OVT) a mjr. Mgr. F. (vedoucího OVS).

17. Ředitel věznice se ve svém rozhodnutí podrobně věnoval jak charakteristice jednotlivých stanovišť na OVT, tak na OVS.
18. **Pokud jde o OVT**, nachází se na něm stanoviště IDS, dále pohyblivá a pevná dozorčí stanoviště. Stanoviště IDS je dle denních rozkazů obsazeno v denní i noční době jedním IDS, který je nadřízen všem dozorcům veleným denním rozkazem vedoucího OVT na vnitřní dozorčí stanoviště. IDS koordinuje a kontroluje činnost dozorců na stanovištích č. 1 – 7, mimo stanoviště č. 6. IDS je povinen být v nepřetržitém spojení s ISS - O a ostatními dozorci a každý svůj odchod ze stanoviště a pohyb po věznici hlásit operačnímu středisku, zabezpečit plynulé střídání dozorců na jednotlivých stanovištích např. na obědy a do knihy hlášení IDS o předání a převzetí služby zaznamenávat průběžně dozor na nástupišti a další činnosti včetně časů a určení, kdo činnost zajišťoval. V případě, že nelze plnit úkoly stanovené pro jednotlivé dozorčí stanoviště, přijímá příslušná opatření, úzce spolupracuje s VISS při zajištění úkolů příslušníky strážní (eskortní) směny, kdy v závažných a odůvodněných případech se na těchto úkolech i sám podílí. Podle každého rozpisu dozorčích stanovišť je v případě mimořádné události v mimopracovní době VISS oprávněn využít příslušníka dozorčí služby z dozorčího stanoviště č. 2 k zajištění mimořádné eskorty do zdravotnického zařízení.
19. Pokud jde o pohyblivá stanoviště OVT, jedná se o stanoviště označená čísly 1, 2, 3 a 5 - jde o stanoviště ubytoven A, B, C, D+E – ubytovny odsouzených, kteří jsou zde uzamčeni. Stanoviště č. 6 je nestřežené vnější pracoviště mimo věznici, jedná se o pohyblivé stanoviště, které ovšem není stálé. Je obsazováno v počtu a čase dle denních rozkazů vedoucího OVT, a to pouze v případě, že nejsou zajišťována nestřežená pracoviště mimo věznici pracovníky *Provozovny střediska hospodářské činnosti* Věznice Oráčov. Dle ředitele věznice bylo denními rozkazy ve spojení s výkazy prokázáno, že dozorcům na tomto stanovišti je přestávka započítávána do doby služby. Stanoviště č. 7 je pracoviště výrobní zóny uvnitř věznice, jedná se o vnitřní a stálé stanoviště, které je obsazováno v počtu a čase dle denních rozkazů vedoucího OVT. Dle ředitele věznice bylo denními rozkazy ve spojení s výkazy prokázáno, že dozorcům na tomto stanovišti je přestávka započítávána do doby služby. Na tomto místě ředitel věznice zmínil žalobce ax), u něhož bylo z denních rozkazů zjištěno, že byl dne 23. 11. 2020 velen na stanoviště č. 7- OVKT na denní směnu v čase od 5:30 - 21:30 h. Dle evidence přestávek bylo přitom prokázáno, že žalobce ax) tento den neměl evidovanou žádnou přestávku na jídlo a oddech. Z výkazu odsloužených hodin za měsíc listopad 2020 však vyplynulo, že u žalobce ax) byla na den 23. 11. 2020 vykázána denní služba v délce trvání celkem 16 h. Služba byla navíc vykázána v celé délce jakožto služba přesčas. Žalobci ax) byla proplacena celá služba v délce trvání 16 h, tedy bez odečtení nečerpané přestávky na jídlo a oddech.
20. Ředitel věznice dále konstatoval, že z dokumentace pro výkon dozorčí služby ve vztahu k pohyblivým stanovištím vyplývá, že dozorci na stanovištích č. 1 až 3 jsou po dobu výkonu služby přímo podřízeni IDS. V případě řešení mimořádné situace ihned informují IDS a přivolají dalšího dozorce k zajištění a řešení vzniklé situace. Neopouští stanoviště bez souhlasu IDS a hlásí mu každou změnu stanoviště, vstup a odchod z ubytovny. Dozorce na stanovišti č. 5 je po dobu výkonu služby přímo podřízen IDS, je povinen neopouštět určený prostor bez souhlasu IDS. Každou změnu stanoviště, vstup a odchod z ubytovny ohlásí IDS a operačnímu středisku. Dozorce na stanovišti č. 6 má zakázáno vzdalovat se z pracoviště.

Dozorci na stanovišti č. 7 je po dobu výkonu služby přímo podřízen IDS. Zakazuje se mu opouštět stanoviště bez povolení IDS.

21. Pohyblivá stanoviště OVT č. 1, 2, 3 a 5 dle ředitele věznice nejsou a s ohledem na svůj charakter ani nemusí být v době čerpání přestávky příslušníka střídána. O případném střídání na pohyblivém stanovišti OVT rozhoduje IDS, kdo z příslušných příslušníků bude v danou dobu čerpat příslušnou přestávku a kdo jej bude zastupovat (jak vypověděl svědek zástupce vedoucího OVT F.). Během řízení bylo dle ředitele věznice spolehlivě prokázáno, že například na stanovišti č. 2 jsou velení příslušníci nepřetržitě po dobu 24 h dle denních rozkazů vedoucího OVT. Tato stanoviště jsou obsazována v denní i noční směně dvěma dozorci. Tito příslušníci dle ředitele věznice opouštějí svoje stanoviště na přestávku se souhlasem IDS, který koordinuje dozorčí službu. V době, kdy jeden z nich čerpá přestávku, je příslušník zastoupen tzv. „předvaděčem“ nebo jiným příslušníkem ze stanoviště č. 5, který v tu chvíli neordinuje nebo nevykonává jinou činnost. Pozici tzv. předvaděče přitom svědek F. ve své výpovědi osvětlil tak, že předvádí odsouzené na zdravotnické středisko či k výsledkům, podílí se na střežení vycházek, střídání na stanovištích. Pokud dozorce ze stanoviště č. 2 (budova B) vykonává službu na stanovišti č. 1 (budova A) namísto dozorce čerpajícího přestávku, pak na budově B vykonává službu druhý příslušník z budovy B. Ředitel věznice připomněl, že tuto praxi shodně potvrdil ve své výpovědi IDS K., který uvedl, že příslušník na budově A zastupuje na budově C, a naopak. K tomu svědek K. dodal, že „na budově B tím, že jsou na denní směně dva příslušníci, tak je zastupitelnost na nich. Operativně to může být samozřejmě jinak podle vývoje situace.“ V této souvislosti ředitel věznice opětovně zdůraznil, že na OVT je dána možnost zastupitelnosti už jen tím, že pokud je v denním rozkazu stanoven počet devíti příslušníků, přičemž na pohyblivých a pevném stanovišti je přitomno 8 příslušníků, nemůže se nikdy stát, aby všichni čerpali v jeden čas přestávku na jídlo.
22. K pohyblivým stanovištím na OVT tedy bylo dle ředitele věznice zjištěno, že na stanovištích č. 1, 2, 3 a 5 jsou dozorci, je-li to zapotřebí, zastupováni. To však nebývá praxí u stanoviště č. 6 a 7, i když i na tomto stanovišti by se dala služba přerušit. K pohyblivým stanovištím č. 6 a 7 bylo mimo jiné za pomoci výpovědi svědků F., K. a S. dle ředitele věznice zjištěno, že na stanovišti na výrobní zóně (č. 7) se příslušník nestřídá, podobně jako na venkovním pracovišti (č. 6), kde není z objektivních důvodů možné příslušníka vystřídat nebo zastoupit. V těchto případech však bývá doba přestávky zahrnuta do celkové doby služby. Ředitel věznice v této souvislosti připomněl, že žalobce an) potvrdil, že na stanovišti č. 7 je doba přestávky zahrnuta do celkové doby služby. Že k tomuto skutečně dochází, pak dle ředitele věznice vyplynulo i z namátkově vybrané služby žalobce ax). Specifikace pohyblivých stanovišť pro plnění režimu odsouzených spočívá dle ředitele věznice v tom, že dozorce zajišťuje časový rozvrh dne, což vyplývá z náplně služební činnosti dozorce. Ředitel věznice připomněl, že podle § 56 odst. 1 NGR č. 5/2016 je dozorce přímo podřízen IDS, který tak může operativně změnit časový rozvrh dne v jiném důležitém zájmu služby, například výměny prádla, předvedení k lékaři nebo výsledku. Svědek F. přitom při svém výsledku zmínil, že tyto činnosti jsou uvedeny v náplni služební činnosti celkem třech účastníků. Ředitel věznice na tomto místě zmínil, že pokud IDS zjistí, že nelze plnit úkoly stanovené pro jednotlivé dozorčí stanoviště, sám IDS přijímá příslušná opatření, úzce spolupracuje s VISS při zajištění úkolů příslušníky strážní (eskortní) směny a v závažných a odůvodněných případech se na těchto úkolech i sám podílí.

23. Ředitel věznice se dále v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí detailně věnoval charakteru jednotlivých pevných stanovišť OVT. Uvedl, že jediné pevné a stálé je jednočlenné stanoviště dozorčí služby OVT, a to stanoviště č. 4, tedy uzavřené a krizové oddělení (OVKT). Z dokumentace pro výkon dozorčí služby se podává, že dozorce na stanovišti č. 4 nesmí své stanoviště opouštět bez vědomí IDS a bez předchozího vystřídání. Dle ředitele věznice musí být dozorce na tomto stanovišti na dobu čerpání přestávky ve službě vystřídán jiným dozorcem pouze za předpokladu, je-li na toto stanoviště velen (tedy je-li v něm umístěn odsouzený), jinak se jedná o pohyblivé stanoviště. Příslušníkem střídajícím dozorce čerpajícího přestávku je kdokoliv, koho určí IDS. Vždy je zastoupen i ten, co jde střídat. Takováto služba je přitom dle zástupce vedoucího OVT F. vykonávána duplicitně s tím, že tento postup není v rozporu s rozpisem dozorčích stanovišť, a to právě s ohledem na to, že IDS je jednak odpovědný za zabezpečení plynulého střídání dozorců na jednotlivých stanovištích i v době čerpání přestávky příslušníka z OVKT s tím, že sám vždy musí být v nepřetržitém spojení s ISS. V případě, že nelze plnit úkoly stanovené pro jednotlivé dozorčí stanoviště, přijímá příslušná opatření, úzce spolupracuje s VISS při zajištění úkolů příslušníky strážní (eskortní) směny, přičemž v závažných a odůvodněných případech se na těchto úkolech i sám podílí. V této souvislosti ředitel věznice podotkl, že toto bylo také prokázáno například za pomoci výpovědi svědka z řad IDS. Svědek K. potvrdil, že v praxi nastávají situace, kdy na tomto stanovišti střídá dozorce na přestávce sám IDS. Svědek K. přitom také potvrdil, že je možné řídit a koordinovat činnost směny i z pevného stanoviště v době, kdy sám IDS střídá přestávku na tomto stanovišti. Ředitel věznice dále zdůraznil, že pokud účastníci v řízení namítali, že na dobu přestávky nebyli střídání na žádném dozorčím stanovišti, byla by tato argumentace relevantní pouze ve vztahu ke stanovišti č. 4, kde bylo střídání podmínkou pro opuštění tohoto stanoviště. Na tomto stanovišti totiž během čerpání přestávky na jídlo a oddech dochází k předání služby. To bylo během řízení prokázáno jak pomoci výpovědi svědků F., K., ale i za pomoci listinných důkazů – knihou předání služby na uzavřeném oddělení (OVKT). Z provedených důkazů vyplývá, že dochází k převzetí tohoto stanoviště tak, že *„dozorci si projde s druhým dozorcem oddíly a přebírá si stav“*. Ředitel věznice dále připomněl, že svědek F. uvedl, že k předání služby na pevném stanovišti dochází, jakmile přijde střídající příslušník, převezme si všechny odsouzené, spočítá je *„převezme si stav“* a čeká se na ukončení sčítací prověrky OVT. Dle svědka pak v době přestávky dochází k převzetí služby na tomto pevném stanovišti tak, že IDS určí, kdo bude střídat příslušníka na OVKT. V praxi se výjimečně objeví případy, kdy příslušník na OVKT přestávku na jídlo a oddech nečerpá. V tomto případě je mu však celá odsloužená směna proplacena. To bylo ředitelem věznice zjištěno při namátkové kontrole výkazu odsloužených hodin např. v případě žalobců an), bd) a ax).
24. Ředitel věznice se dále důkladně zabýval evidencí přestávek na OVT. Konstatoval, že denními rozkazy vedoucího OVT a OVS bylo prokázáno, že jsou veleni všichni účastníci jakožto příslušníci OVT i OVS k obsazení rozpisu určených dozorčích i strážních stanovišť. Součástí vydávaných denních rozkazů jsou přílohy, ve kterých jsou evidovány přestávky na jídlo a oddech. Evidenci čerpání přestávek provádí IDS či VISS, případně ISS. Počet odsloužených hodin za měsíc potvrdí každý jednotlivý příslušník svým podpisem na měsíční výkaz odsloužených hodin. Z denních rozkazů OVT i OVS se v případě každého účastníka jednoznačně podává, v jaký čas příslušník nastoupil do služby, jakož i čas skončení služby, a to včetně evidence časového období čerpání 30minutových přestávek ve službě. Je-li délka služby dlouhá 11 a více hodin, jsou poskytovány dvě přestávky v celkové délce 1 hodiny. Co se týče OVT, jsou přílohou denních rozkazů evidence čerpání přestávek na jídlo a oddech,

kteří zpracovává IDS. Dle ředitele věznice bylo spolehlivě prokázáno [zejména za pomoci výsledku svědků - např. svědka F. či žalobce an)], že se všichni příslušníci, kteří jsou střídáni na pevných stanovištích, střídají na pokyn IDS. Střídání bylo a je vždy zaneseno jako příloha denních rozkazů. To bylo prokázáno denními rozkazy za celé rozhodné období. Ředitel věznice podotkl, že s účinností od 1. 5. 2018 je tato povinnost uložena jako trvalý úkol všem příslušníkům OVT.

25. Směnovými výkazy služeb na OVT bylo dle ředitele věznice dále prokázáno, že tyto výkazy jsou vyhotovovány vždy za kalendářní měsíc na základě údajů z denních rozkazů. Počet odsloužených hodin za každý měsíc potvrdí každý jednotlivý příslušník svým podpisem na měsíční výkaz odsloužených hodin. Z těchto výkazů lze vzít za prokázané, že účastníci řízení mají vždy evidovány a ve výkazech vykázány odsloužené hodiny po odečtu přestávek, přičemž lze konstatovat, že všichni účastníci svými podpisy stvrzovali správnost takto uvedeného výkazu, a projevíli tak svůj souhlas. Tímto má ředitel věznice za prokázané, že příslušníci jsou vždy s výkazem seznámeni a nikdy nerozporovali, že přestávky nejsou započteny do doby služby. Čerpání přestávek na OVT přitom není dle několika svědeckých výpovědí pouze formální. Jedná se o evidenci, která je realizována dle vzoru denního rozkazu, jehož přílohou je evidence čerpání přestávek na jídlo a oddech, které zpracovává IDS. Příslušník je obecně ze zákona o služebním poměru povinen o všech důležitých poznatcích o výkonu služby informovat svého nadřízeného. Řada vyslychaných účastníků pak dle ředitele věznice v podstatě potvrdila to, že příslušníci tuto svoji primární zákonnou povinnost porušují. Uvedli totiž, že v praxi nedochází k tomu, že by příslušníci hlásili nečerpání přestávky. Navíc bylo prokázáno, že bylo stanoveno všem příslušníkům OVT hlásit počátek a konec přestávky, kterou vykonali, příslušníkům, kteří odpovídají za evidenci přestávek – tedy IDS. Současně bylo stanoveno, že příslušníci čerpající přestávku, musí čerpání stvrdit svým podpisem. Při nečerpání nebo přerušení přestávky je zde dále stanovena povinnost pro IDS poskytnout danému příslušníkovi přestávku v náhradním čase. Z výpovědí některých svědků, ale také z výpovědí samotných účastníků vyplynulo, že účastníci porušují uvedené povinnosti, neboť nehlásí svým nadřízeným začátek i konec přestávky, případně jakékoli odchylky. Dle ředitele věznice se patří zdůraznit, že je všem dozorcům zakázáno opouštět stanoviště bez souhlasu IDS.
26. Jestliže příslušník nebyl schopen čerpat přestávku na jídlo a odpočinek v určené době v souladu s § 60 zákona o služebním poměru, měl povinnost o této skutečnosti vyrozumět svého přímého nadřízeného, který by následně musel čerpání přestávky na jídlo a odpočinek zajistit v jiné době. K porušování předpisů dochází navíc i ze strany některých IDS. Jsou-li tito příslušníci odpovědní za evidenci přestávek, pak jsou také odpovědní za to, že sami od svých podřízených příslušníků neověřují skutečnost, zda evidovaná doba přestávek koresponduje s realitou. V případě, že čerpání přestávky na jídlo a odpočinek nebylo možné zajistit v souladu s právním předpisem, měla být tato skutečnost bezprostředně nahlášena prostřednictvím IDS vedoucímu oddělení, případně určenému zástupci vedoucího oddělení, který by měl následně postupovat v souladu s vnitřním předpisem a měl by tuto skutečnost zaznamenat do denních rozkazů včetně uvedení důvodu, pro který nemohla být přestávka vyčerpána – s tím, že pokud byla předtím doba služby rozvržena tak, že byl dán předpoklad čerpání přestávky a k čerpání nedošlo, protože nebylo možný výkon služby přerušit, jednalo by se o službu přesčas.
27. Co se týče vzájemného zastupování dozorců na pevných/pohyblivých stanovištích za účelem čerpání přestávky, konstatoval ředitel věznice, že výpovědí svědka F. a dozorců

dokumentací bylo prokázáno, že příslušníky na pevných stanovištích střídá příslušník z pohyblivého stanoviště na pokyn nadřízeného IDS. O střídání v rámci pohyblivých stanovišť během přestávky na OVT tedy rozhoduje IDS. Jak vyplývá z dozorčí dokumentace, IDS je mimo jiné odpovědný za zabezpečení plynulého střídání dozorců na jednotlivých stanovištích např. v době obědů. Vždy však musí být v nepřetržitém spojení s ISS. Sám IDS je povinen každý svůj odchod ze stanoviště a pohyb po věznici hlásit operačnímu středisku a do knihy hlášení IDS o předání a převzetí služby zaznamenávat průběžně dozor na nástupišti a další činnosti včetně časů a určení, kdo činnost zajišťoval. V případě, že nelze plnit úkoly stanovené pro jednotlivé dozorčí stanoviště, přijímá příslušná opatření, úzce spolupracuje s VISS při zajištění úkolů příslušníky strážní (eskortní) směny, přičemž v závažných a odůvodněných případech se na těchto úkolech i sám podílí.

28. Na OVT po převzetí dozorčího stanoviště střídající příslušník je povinen řídit se NGR č. 5/2016 o zaměstnancích a příslušnících Vězeňské služby České republiky zabezpečujících výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody a výkon zabezpečovací detence, kde v ustanovení § 57 až § 61 jsou stanoveny konkrétní povinnosti dozorce na dozorčích stanovištích, ale zejména povinnosti IDS. Střídání příslušníků na OVT je zaznamenáno zápisem do přílohy denního rozkazu vedoucího OVT, kterou zpracovává IDS. V řízení bylo dle ředitele věznice právě za pomoci evidence čerpaných přestávek na jídlo a za pomoci evidence střídání příslušníků na OVT prokázáno, že účastníci, pokud čerpali během tohoto řízení přestávku na jídlo, se nemusejí během přestávky nacházet na svém stanovišti během čerpání přestávky na jídlo, ale zejména je zajištěn jejich zástup, pokud je třeba (zejména u pevného jednočlenného stanoviště č. 4). Na pevném č. 4 je navíc střídání evidováno v knize předání služby (na uzavřeném oddělení) s tím, že dochází k předání služby střídajícímu příslušníkovi na pevném stanovišti – opět i zde IDS určí, kdo bude střídat příslušníka na tomto pevném stanovišti. K tomuto bylo dle ředitele věznice prokázáno, že během přestávek nemusí mít příslušník žádný zájem o dění na svém stanovišti, neboť na každém pevném stanovišti OVT je vždy daný příslušník zastoupen jiným příslušníkem, který potom přebírá odpovědnost za toto stanoviště.
29. Dále bylo dle ředitele věznice stran střídání na pohyblivých stanovištích č. 1, 2, 3 a 5 prokázáno, že tato stanoviště nejsou a nemusí být již vzhledem ke svojí povaze v době čerpání přestávky dozorce střídána, a skutečnost, že by jednotlivým účastníkům jakožto dozorcům nemohla být na těchto stanovištích přestávka poskytnuta, nebyla prokázána ani za pomoci dalších listinných důkazů, tedy ve vzájemné souvislosti s dalšími svědeckými výpověďmi, ani soupisem mimořádných událostí. K pohyblivým stanovištím bylo mimo jiné výpovědí svědků F. a K. prokázáno, že na stanovišti č. 7 se příslušník nestřídá, podobně jako na venkovním pracovišti (stanovišti č. 6). Na těchto stanovištích není z objektivních důvodů možné příslušníka vystřídat nebo zastoupit. V těchto případech však bývá doba přestávky zahrnuta do celkové doby služby.
30. Společně k pevným i pohyblivým stanovištím lze dle ředitele věznice rovněž uvést, že na OVT je dána možnost zastupitelnosti už jen tím, že pokud je například v denním rozkazu stanoven počet devíti příslušníků, přičemž na pohyblivých a pevném stanovišti je přítomno 8 příslušníků, nemůže se nikdy stát, že by všichni příslušníci čerpali v jeden čas přestávku na jídlo. Irelevantní je potom v tomto duchu argumentace žalobců, zda je či není v denním rozkazu uveden příslušník, který by byl určen ke střídání stanovišť. Toto lze přímo demonstrovat na příkladu denního rozkazu vedoucího OVT č. 328 ze dne 23. 11. 2020, ze kterého je patrné, že na ranní směně v tento den bylo zařazeno celkem 9 dozorců. V době,

kdy příslušník na pohyblivém stanovišti čerpá přestávku, je tento příslušník zastoupen (a nikoli střídán se zápisem do přílohy denního rozkazu) např. tzv. „předvaděčem“ (kterému dle výpovědi svědka Freiberga lze dát jakýkoli služební úkol během směny) nebo jiným příslušníkem ze stanoviště č. 5 (z budovy D+E). Otázka, jak odpočinek účastníků během čerpání přestávek vypadal, byla dle ředitele věznice postavena najisto zejména výpověďmi svědků (F., S. či K.). Bylo prokázáno, že příslušník čerpající přestávku může volný čas strávit zcela dle svého uvážení, přičemž nemusí mít zájem o dění na svém původním stanovišti. Například svědek z řad dozorců S. výslovně uvedl, že pokud čerpá stravu v jídelně, nemá o svém stanovišti přehled, protože jej má na starosti jiný příslušník. Naopak jednotlivá tvrzení některých účastníků zařazených do OVT, kteří během výsledku uváděli, že vůbec nemohou přestávku čerpat, byla v jejich snaze vyvolat dojem nepřerušitelnosti výkonu služby na jakémkoli jejich služebním místě značně rozporuplná. Někteří z řad vyslýchaných účastníků během řízení uvedli, že čas na jídlo nepředstavuje v jejich případě skutečnou přestávku. Ředitel věznice nicméně připomněl, že ani jeden z vyslýchaných účastníků z řad IDS nebyl schopen během řízení vypovědět, jakým způsobem řešil situaci, kdy mu podřízený příslušník dozorčí služby oznámil, že přestávku nečerpal či ji čerpal v jiném čase. Například žalobce an) ve své výpovědi k tomuto uvedl, že tuto situaci řešil se svým podřízeným příslušníkem z řad dozorců způsobem „*něco mi tam napiš, já ti to podepíšu, at' mám klid*“. Na otázku, zda žalobce an) sám řešil někdy s nadřízeným správnost a úplnost vyplňování přílohy denního rozkazu vedoucího OVT, odpověděl, že nikoli. Tvrzení žalobce an) je nicméně spolehlivě vyvráceno denními rozkazy. Ředitel věznice poukázal na namátkově vybraný denní rozkaz č. 111 ze dne 22. 4. 2019, kdy účastníku byla proplacena celá směna. Uvedeného dne nastala situace, kdy příslušník velený na stanoviště č. 4 neměl skutečně zaznamenáno čerpání přestávky na jídlo a oddech. V tomto případě tak bylo za pomoci výkazu spolehlivě prokázáno, že žalobci an) byla celá odsloužená směna proplacena – tj. bez odečtení nečerpané přestávky. Neobstojí tak ani tvrzení, že evidence přestávek je pouze formální. Z výše uvedeného vyplývá, že přílohy jsou tvořeny s ohledem na reálný stav dané směny v tentýž den.

31. Ředitel věznice v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí dále připomněl, že příslušníci zařazení do OVT během řízení neoznačili konkrétní případy, v nichž mělo dojít k porušení § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru. Ředitel věznice tak přistoupil toliko k **namátkovému prověření několika dnů v rozhodném období u namátkově vybraných žalobců**. Ředitel věznice vybral den 22. 4. 2019 (pracovní den – denní i noční směny), den 25. 12. 2020 (státní svátek – denní i noční směny) a den 23. 11. 2020 (pracovní den – denní i noční směny). Dle ředitele věznice byl výběrem těchto dnů „*pokryt vzorek všech dozorčích stanovišť u vybraných účastníků dle jejich služebního zařazení na předmětném stanovišti, a to jak v průběhu denních, tak v průběhu nočních směn, včetně svátků či víkendů, jak na 12,5h směnách, tak na směnách v délce trvání 8,5 h.*“
32. V případě **žalobce o)**, který byl po celé rozhodné období zařazen jako dozorce, ředitel věznice zjistil, že dne 25. 12. 2020 byl zařazen **stanovišti č. 4** na noční 12,5 h dlouhé směně trvající od 19:30 h do 7:30 h. Ředitel věznice se zabýval rozkazem č. 359 vedoucího OVT. Z něj vyplývá, že žalobce o) byl na stanovišti sám. Dle přílohy rozkazu žalobce o) čerpal přestávky v celkové délce 1,5 h. Evidenci přestávek žalobce o) stvrdil svým podpisem jako správnou a úplnou IDS prap. P., k čemuž svůj podpis připojil i žalobce o). Střídání je zaznamenáno v příloze č. 2 denního rozkazu. Z něj je patrné, že na stanovišti střídal žalobce o) prap. P.. Na stanoviště č. 4 byl téhož dne velen na denní směnu **prap. Mgr. K.** Z denního rozkazu je zřejmé, že tento příslušník na tomto stanovišti střídán nebyl. Z výkazu

odsloužených hodin však ředitel věznice zjistil, že příslušníkovi byla tato směna proplacena v délce 12,5 h.

33. Za **stanoviště č. 1** vybral ředitel věznice namátkově **žalobce m)**, který byl po celé rozhodné období dozorcem. Dne 25. 12. 2020 vykonával denní 12,5 h dlouhou směnu. Z denního rozkazu č. 359 vyplývá, že žalobce byl na dozorčím stanovišti velen jako jediný příslušník. Dle přílohy č. 1 denního rozkazu je patrné, že u žalobce došlo během jeho 12,5h směny k čerpání přestávky na jídlo a oddech v celkové délce 1,5 h. Tuto evidenci zpracoval a podepsal jako správnou a úplnou IDS pprap. M.. K tomuto se za správnost podepsal i sám žalobce. Poznámky a změny nejsou k přestávkám zaznamenány. Střídání tohoto pohyblivého stanoviště *není* v daný den zaznamenáno v příloze denního rozkazu, neboť se jedná o pohyblivé stanoviště, kde evidence střídání není prováděna.
34. Na **stanoviště č. 2** byl dne 23. 11. 2020 na 12,5 h dlouhou směnu velen **žalobce q)**, služebně zařazený po celé rozhodné období jako dozorce. Žalobce q) na stanovišti sloužil v denní směně v čase 7:00 - 19:30 h. Počet příslušníků na dozorčím stanovišti č. 2 byli veleni 2 příslušníci – se žalobcem q) to byl pprap. D.. Dle přílohy č. 1 denního rozkazu je patrné, že u účastníka došlo během jeho směny k čerpání přestávky na jídlo a oddech v celkové délce 1,5 h. Tuto evidenci čerpaných přestávek zpracoval a podepsal jako správnou a úplnou IDS nprap. H.. K tomuto se za správnost podepsal i sám účastník. Střídání tohoto pohyblivého stanoviště *není* v daný den zaznamenáno v příloze denního rozkazu, neboť se jedná o pohyblivé stanoviště, kde evidence střídání není prováděna. Jak vyplývá dále z evidence přestávek, příslušník pprap. D., který sloužil na stanovišti společně se žalobcem q), čerpal přestávku na jídlo a oddech v jiném čase než účastník samotný. Počet odsloužených hodin potvrdil žalobce q) svým podpisem na měsíční výkaz odsloužených hodin. Na stanoviště č. 2 byl na noční 12,5 h dlouhou směnu dne 23. 11. 2020 velen **žalobce o)**, služebně zařazen po celé rozhodné období jako dozorce. Na tomto stanovišti byli veleni 2 příslušníci – spolu se žalobcem o) to byl nstrm. H.. Dle přílohy č. 1 denního rozkazu je patrné, že u žalobce o) nedošlo během jeho 12,5h noční směny k čerpání přestávky na jídlo a oddech v celkové délce 1,5 h. Tuto evidenci čerpaných přestávek zpracoval a podepsal jako správnou a úplnou IDS nprap. K.. K tomuto se za správnost podepsal i sám účastník. Z výkazu odsloužených hodin však ředitel věznice zjistil, že žalobci o) byla tato směna vykázána v celé délce jejího trvání - 12,25 h.
35. Za **stanoviště č. 3** vybral ředitel věznice namátkově **žalobce r)**, služebně zařazeného po celé rozhodné období jako dozorce. Ten měl dne 22. 4. 2019 sloužit noční 12,5 h dlouhou směnu. V tomto případě ředitel věznice zjistil, že na tomto dozorčím stanovišti byl velen pouze žalobce r). Dle přílohy č. 1 denního rozkazu je patrné, že žalobce r) čerpal přestávku v celkové délce 1,5 h. Tuto evidenci čerpaných přestávek zpracoval a podepsal jako správnou a úplnou IDS nprap. H.. K tomuto se za správnost podepsal i sám účastník. Střídání tohoto pohyblivého stanoviště *není* v daný den zaznamenáno v příloze denního rozkazu, neboť se jedná o pohyblivé stanoviště, kde evidence střídání není prováděna.
36. Co se týče **stanoviště č. 5**, vybral ředitel věznice namátkově den 23. 11. 2020 a z denního rozkazu zjistil, že na tomto stanovišti nesloužil v daný den ani jeden z účastníků. Z denního rozkazu č. 328 z téhož dne však ředitel věznice zjistil, že na stanovišti č. 5 byli na ranní směnu zařazeni celkem 2 příslušníci, z toho jeden příslušník byl přímo v tomto denním rozkazu určený k předvádění odsouzených.

37. Stran **stanovišť č. 6 a 7** vybral ředitel věznice namátkově **žalobce ax**), služebně zařazeného po celé rozhodné období jako dozorce. Ten měl dne 23. 11. 2020 sloužit 16 h dlouhou směnu na strážním stanovišti č. 7 (výrobní zóna). Na tomto dozorcím stanovišti byl velen žalobce ax) jako jediný příslušník. Dle přílohy č. 1 denního rozkazu je patrné, že u účastníka nedošlo během jeho směny k čerpání přestávky na jídlo a oddech. Z výkazu odsloužených hodin za měsíc listopad 2020 je však evidentní, že u tohoto účastníka byla za den 23. 11. 2020 vykázána denní služba v délce trvání celkem 16 h. Služba byla navíc vykázána v celé délce jakožto služba přesčas.
38. Výše uvedená zjištěná dle ředitele věznice vypovídají o praxi, že u pohyblivých stanovišť dle evidence čerpání přestávek na jídlo a oddech dochází k čerpání přestávek na jídlo a oddech s tím, že střídání na pohyblivých stanovištích není v příloze denního rozkazu zaznamenáno, neboť to není s ohledem na charakter těchto stanovišť třeba. Pokud nastane situace, že na pohyblivém stanovišti příslušník nečerpá v daný den přestávku na jídlo a oddech, je v příloze denního rozkazu uvedeno, že tento příslušník přestávku nečerpal a služba je mu proplacena bez odečtení nečerpané přestávky.
39. **Co se týče OVS**, shrnul ředitel věznice, že se v něm nachází celkem 3 pevná stanoviště (č. 1, 1a a 4) a operační středisko. To znamená, že strážný na tomto stanovišti musí být na dobu čerpání přestávky ve službě vystřídán jiným příslušníkem. Pevná stanoviště jsou na čerpání přestávek příslušníků střídána se zápisem do přílohy denního rozkazu vedoucího OVS s časem a jménem střídajícího příslušníka – tj. do evidence střídání strážních stanovišť, kterou vede ISS a schvaluje VISS. Mezi pohyblivá stanoviště se řadí stanoviště č. 2 a 3. Pohyblivá stanoviště nejsou v době čerpání přestávky strážného střídána. Ředitel věznice uvedl, že střídání na jednotlivých stanovištích OVS zajišťuje v souladu se svými povinnostmi a naplní práce ISS, potažmo VISS. To, že ke střídání došlo, je navíc prokázáno mj. přílohami denních rozkazů, ale také výpověďmi svědků. Pevná strážní stanoviště jsou vždy střídána dalším příslušníkem, přičemž se toto střídání vede v příloze denního rozkazu VOVS. Střídající příslušník přebírá odpovědnost a všechny povinnosti na stanovišti. Na pevných stanovištích střídá příslušník z pohyblivého stanoviště na pokyn nadřízeného ISS, tedy VISS. Pohyblivá stanoviště nejsou v době čerpání přestávky strážného střídána. Střídání příslušníků na OVS je tedy zaznamenáno zápisem do přílohy denního rozkazu vedoucího OVS, kterou vede ISS a schvaluje VISS.
40. Ke **strážnímu stanovišti č. 1** (hlavní vstup do věznice) ředitel věznice uvedl, že velený příslušník je v době čerpání přestávek vždy vystřídán jiným příslušníkem. Stanoviště je obsazené v denní i noční době jedním strážným. Na strážním stanovišti je nadřízen příslušníkovi ze strážního stanoviště č. 1a, které je určeno k prohlídkám osob vstupujících do věznice. V případě potřeby je strážný při denní směně střídán příslušníkem strážní a zásahové hlídky (dále jen „SaZH“), strážným ze strážního stanoviště č. 2, popřípadě jiným příslušníkem se stejnými kompetencemi (např. příslušníky z eskortní služby nebo příslušníky z denní směny). V noční směně je strážný střídán zejména příslušníky SaZH. Střídat se mohou příslušníci na tomto stanovišti během služby sami, bez přítomnosti ISS nebo VISS, avšak střídání pevných strážních stanovišť zaznamenává VISS (nebo ISS) do denního rozkazu vedoucího OVS. **Strážní stanoviště č. 1a** (prohlídky vstupujících osob) je určeno k zajištění prohlídek vstupujících osob a jejich zavazadel do věznice. V případě potřeby je strážný při denní směně střídán příslušníkem SaZH, strážným ze strážního stanoviště č. 2, popřípadě jiným příslušníkem se stejnými kompetencemi (například příslušníky z eskortní služby, nebo příslušníky z denní směny). Střídat se mohou příslušníci

na tomto stanovišti během služby sami, bez přítomnosti ISS nebo VISS, avšak střídání pevných strážních stanovišť zaznamenává VISS (popř. ISS) do denního rozkazu vedoucího OVS. **Strážní stanoviště č. 4** (vstup do výrobní zóny) je obsazené v denní době jedním strážným (v čase určeném denním rozkazem vedoucího OVS). Střídání provádí VISS. Jak přitom dle ředitele věznice vyplynulo z provedených důkazů, účastníkům nikdo nebrání v tom, že se mohou i na tomto stanovišti během služby vystřídat, když střídání těchto pevných strážních stanovišť zaznamenává ISS či VISS do denního rozkazu VOVS.

41. K **operačnímu středisku** ředitel věznice uvedl, že VISS je denním rozkazem vedoucího OVS obsazován jak na denní, tak i na noční směnu. Z plánu střežení mj. vyplývá, že VISS zajistí střídání strážních stanovišť podle § 51 NGR č. 23/2014 prostřednictvím ISS. Ve vztahu k výrobní zóně je povinen organizovat službu SaZH tak, aby byla schopna provést zákrok po celém obvodu objektu věznice. VISS eskortní směny je povinen po dobu své nepřítomnosti pověřit strážného z řad eskortní směny zastupováním. To vyplynulo i z výsledku svědků i účastníků řízení. Během služby se VISS může volně pohybovat po věznici, takže s ohledem na služební povinnosti může v rámci kooperace s ISS i bez střídání či zastoupení zajít do kantýny, na toaletu, zakouřit si či do závodní jídelny. Samotné čerpání přestávky VISS je umožněno tím, že VISS nemá časově pevně stanovené úkoly. Úkoly stanovené pro strážní směnu se opakují a jsou strážným známe. Činnost VISS tak spočívá zejména v koordinaci řešení aktuálních problémů či požadavků zaměstnanců věznice. Vlastní čerpání přestávky si tak VISS může koordinovat ve spolupráci s ISS sám, bez nutnosti jeho střídání, protože ví, že v nadcházejícím čase nemá žádnou neodkladnou činnost. Strážní se v době jeho nepřítomnosti obrací na ISS nebo na operační středisko věznice, se kterým jsou ve spojení. ISS-O ve spolupráci s ISS je oprávněn vzniklé situace vyřešit. ISS je denním rozkazem vedoucího OVS obsazován jak na denní, tak i na noční směnu. Ze strážní dokumentace vyplývá, že ISS je povinen zastupovat VISS v jeho nepřítomnosti. Podle jeho pokynů a nařízení plní úkoly. Je mu zakázáno vzdalovat se bez svolení nadřízených ze svého stanoviště. ISS je podřízen VISS, nadřízen je pak všem ostatním příslušníkům v jeho směně, podílí se na koordinaci činnosti dozorců určených k výkonu služby v jeho směně, v případě nepřítomnosti ISS-O plní jeho povinnosti. Během služby se ISS může volně pohybovat po věznici. Samotné čerpání přestávky je v případě ISS rovněž umožněno tím, že ISS nemá časově pevně stanovené úkoly. Úkoly stanovené pro strážní směnu se opakují a jsou strážným známe. Činnost ISS tak zejména spočívá v koordinaci řešení aktuálních problémů či požadavků zaměstnanců věznice ve spolupráci s VISS. Vlastní čerpání přestávky si tak ISS může rovněž koordinovat ve spolupráci s VISS sám, bez nutnosti jeho střídání, protože ví, že v nadcházejícím čase nemá žádnou neodkladnou činnost. Strážní se v době jeho nepřítomnosti obrací na VISS nebo na operační středisko věznice, se kterým jsou ve spojení. ISS-O je denním rozkazem vedoucího OVS obsazován jak na denní, tak i na noční směnu. Je podřízen vrchnímu inspektorovi strážní služby, je nadřízený všem strážným určeným k výkonu služby v této směně, podílí se na koordinaci činnosti dozorců určených k výkonu služby v této směně, jakož i na realizaci rozdělení strážní směny. ISS-O musí být vždy přítomen na operačním středisku věznice, může být však vystřídán ISS, VISS nebo jiným příslušníkem se stejnými pravomocemi, kteří jej zastoupí. Nejčastěji ho střídá ISS nebo VISS. Jestliže dojde k situaci, že ISS střídá ISS-O, řídí výkon služby všech příslušníků na oddělení VISS. K tomuto střídání nedochází tehdy, jestliže je VISS pověřen plněním služebních úkolů mimo strážní stanoviště VISS. V případě čerpání přestávky VISS přebírá jeho služební povinnosti ISS. VISS a ISS plní své služební povinnosti ve vzájemné zastupitelnosti, řídí a

koordinují výkon služby jim podřízených příslušníků a plně se zastupují. V případě čerpání přestávky nebo střídání ISS-O není výkon služby oslaben.

42. K pohyblivým stanovištím bylo během řízení dle ředitele věznice prokázáno, že na pohyblivých stanovištích OVS nejsou příslušníci střídáni, neboť to není třeba. Čerpání přestávek strážných velených na pohyblivá stanoviště je spjaté s právě vykonávanými konkrétními úkoly. Plnění jejich úkolů je možné posunout či pozastavit. Naopak tito strážní mohou vypomáhat na pevných strážních stanovištích. Pohyblivé **strážní stanoviště č. 2** (SaZH) je dle strážní dokumentace obsazené v denní i noční směně třemi strážnými, popř. čtyřmi strážnými. Strážní a zásahová hlídka na stanovišti je povinna být neustále připravena a podle rozhodnutí VISS či ISS je povinna provést zákrok v určeném prostoru se stanovenou výstrojí a výzbrojí. Z výsledku svědků vyplynulo, že vystřídání příslušníků SaZH provádí v denní době ostatní příslušníci, kteří jsou veleni na toto strážní stanoviště, popř. příslušníci veleni na denní směnu, příslušníci eskortní směny atd. V noční směně střídají tyto příslušníky ostatní příslušníci ze strážního stanoviště č. 2, popř. ISS. Stejným způsobem dochází ke střídání strážného psů, který doplňuje SaZH při nočních směnách (popř. ve dnech pracovního volna), zůstává po celou dobu směny členem SaZH. Jelikož se jedná o pohyblivé stanoviště, není strážný SaZH přímo vázán na konkrétní místo a může se v rámci svých služebních povinností volně pohybovat, může si bez zastoupení zajít do kantýny, do jídelny, na toaletu, či si zakouřit na vyhrazených místech k tomu určených.
43. Co se týče pohyblivého **strážního stanoviště č. 3** (doprovody a střežení vozidel), je obsazováno v počtu a v době dle denního rozkazu vedoucího OVS. Pro toto stanoviště dle strážní dokumentace platí, že příslušník má povinnost nevzdalovat se z určeného prostoru. Jelikož se jedná o pohyblivé stanoviště, není strážný přímo vázán na konkrétní místo výkonu služby a může se v rámci svých služebních povinností, volně pohybovat, může si bez zastoupení zajít do kantýny, do jídelny, na toaletu, či si zakouřit na vyhrazených místech k tomu určených.
44. Co se týče evidence přestávek na OVS, vede ji ISS, ale za řádné čerpání přestávek včetně správnosti evidence odpovídá VISS, který evidenci na konci směny svým podpisem v příloze denního rozkazu vedoucího OVS schvaluje s tím, že čerpání přestávek na konci směny také samotní příslušníci stvrzují svým podpisem. Dle ředitele věznice bylo výsledkem svědků spolehlivě prokázáno, že všichni příslušníci, kteří jsou střídáni na pevných stanovištích, se střídají na pokyn ISS nebo VISS. Střídání bylo a je vždy zaneseno jako příloha denních rozkazů (prokázáno denními rozkazy za celé rozhodné období). V souladu s předpisy se případně nečerpaná přestávka zaznamenaná do příslušného denního rozkazu vedoucího OVS, včetně uvedení důvodu, pro který nemohla být čerpána. Evidenci čerpání přestávek tedy vede ISS a schvaluje VISS, za řádné čerpání přestávek včetně správnosti evidence tedy odpovídá VISS, který evidenci na konci směny svým podpisem v příloze denního rozkazu vedoucího OVS schvaluje s tím, že čerpání přestávek na konci směny také samotní příslušníci stvrzují svým podpisem. Počet odsloužených hodin za každý měsíc potvrdí každý jednotlivý příslušník svým podpisem na měsíční výkaz odsloužených hodin. Směnovými výkazy služeb na OVS bylo dle ředitele věznice prokázáno, že tyto výkazy jsou vyhotovovány vždy za kalendářní měsíc na základě údajů z denních rozkazů. Z těchto výkazů lze vzít za prokázané, že účastníci řízení mají vždy evidovány a ve výkazech vykázány odsloužené hodiny po odečtu přestávek, přičemž lze konstatovat, že všichni účastníci svými podpisy stvrzovali správnost takto uvedeného výkazu a projevíli tak s evidencí svůj souhlas. Tímto má ředitel věznice za prokázané, že příslušníci jsou vždy s výkazem seznámeni a nikdy nerozporovali,

že přestávky nejsou započteny do doby služby. Čerpání přestávek na OVS není dle několika svědeckých výpovědí pouze formální. Řada vyslýchaných účastníků z řad OVS potvrdila, že příslušníci porušují svoji povinnost, pokud nehlásí, že přestávku nečerpali. Tato skutečnost vyplývá např. z výpovědí svědků F., L., S., jakož i například žalobce au). Na tomto místě ředitel věznice zdůraznil, že všem příslušníkům OVS bylo nařízeno hlásit počátek a konec přestávky příslušníkům, kteří odpovídají za evidenci přestávek, tedy ISS a VISS. Někteří z řad účastníků ale během výslechu potvrdili, že tento pokyn respektují. Například žalobce aa) během výslechu uvedl: „*Když jdu na oběd a z oběda, tak to hlásím zástupci VISS*“. Bylo rovněž prokázáno, že příslušníci jsou si této svojí povinnosti minimálně vědomi. Při nečerpání nebo přerušení přestávky je stanovena povinnost pro VISS nebo ISS poskytnout danému příslušníkovi přestávku v náhradním čase.

45. K porušování předpisů dochází i ze strany některých ISS či VISS, pokud neověřují skutečnost, zda evidovaná doba přestávek koresponduje s realitou. Je přitom povinností inspektorů plánovat přestávky. Platí, že pokud nelze v naplánovanou dobu přestávku vykonat, jsou inspektoři povinni tuto skutečnost zaznamenat a na žádost příslušníka stanovit dobu jinou, popřípadě přestávku nevykázat (aby příslušníkům byla zaplacená celá směna). Pokud by tomu tak snad nebylo, jednalo by se dle ředitele věznice o pochybení jednotlivců, včetně pochybení samotných účastníků, ale nezavdávalo by to důvod k tomu hovořit o formálnosti evidence. Právě inspektoři nebo vedoucí oddělení by měli mít vždy přehled o tom, kdo a kdy čerpá přestávku – to je ovšem závislé právě na primární povinnosti příslušníka hlásit začátek i konec přestávky dle výše uvedeného interního pokynu. Účastníci však tuto povinnost dle svých výpovědí porušovali a důvod, proč následně stvrzovali vlastními podpisy čerpání vlastní přestávky, pokud dle jejich názoru k čerpání přestávek na OVS nedocházelo, nebyli schopni spolehlivě prokázat. Dle ředitele věznice je nutné uvědomit si, že není významné, zda evidenci příslušník rozporuje, anebo ji naopak navzdory nepravdivým údajům podepíše (ať již z obav či jiných osobních pohnutek), neboť z pohledu zákona o služebním poměru je rozhodující pouze to, zda skutečně byly přestávky v zákonném standardu v jednotlivých dnech čerpány, či nikoliv. Účastníkům se však nepodařilo prokázat, že přestávky čerpány nebyly, a nepodařilo se jim ani žádným konkrétním tvrzením jakkoli zpochybnit obsah jimi dříve parafovaných denních rozkazů (účastníci nebyli po celou dobu řízení schopni konkretizovat dny, kdy by se čas přestávky lišil od evidence, nebo dny, kdy jim čerpání přestávek nebylo umožněno, natož na jakých stanovištích).
46. K evidenci přestávek na OVS ředitel věznice dále připomněl výpovědi některých účastníků. Např. žalobce au) podotkl, že „*takto je nastaven systém*“. Jiní z řad účastníků shodně uvedli, že jsou nuceni evidenci přestávek podepsat, přestože přestávky údajně vůbec nečerpají. Skoro ve všech případech se jednalo dle ředitele věznice o zcela účelové výpovědi, neboť například žalobce aa) uvedl, že „*evidence probíhá tak, že na konci směny nám dá zástupce VISS papír a tam si podepíšeme nějaké přestávky, že to musíme podepsat, ale nečerpáme*“. V jiné části své výpovědi však tento žalobce potvrdil skutečnost, že VISS začátek a konec přestávky hlásí. Konkrétně uvedl: „*když jdu na oběd a z oběda, tak to hlásím zástupci VISS*“. Dle ředitele věznice lze shrnout, že pokud nebyl příslušník z řad OVS schopen čerpat přestávku na jídlo a odpočinek v určené době v souladu s § 60 zákona o služebním poměru, měl povinnost o tomto vyrozumět svého přímého nadřízeného, který by následně zajistil čerpání přestávky na jídlo a odpočinek v jiné době. Ředitel věznice i na tomto místě připomněl, že účastníci z řad OVS během řízení neoznačili konkrétní případy, kdy mělo dojít k porušení § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru. Bez konkrétně vymezených námitek tak ředitel věznice

přistoupil pouze k namátkovému prověření několika dnů v rozhodném období u namátkově vybraných účastníků. Ředitel věznice namátkově vybral služební den 3. 11. 2018 (sobota – denní i noční směny), služební den 2. 9. 2021 (pracovní den – denní i noční směny) a den 6. 4. 2020 (pracovní den – denní i noční směny). Těmito dny byl dle ředitele věznic „*pokryt vzorek všech strážních stanovišť u vybraných účastníků dle jejich služebního zařazení na předmětném stanovišti, a to jak v průběhu denních, tak v průběhu nočních směn, včetně víkendů či svátků, jak na 12,5h směnách, tak na směnách v délce trvání 8,5h.*“

47. V případě **žalobce f)**, zařazeného jako strážného po celé rozhodné období, ředitel věznice zjistil, že byl dne 3. 11. 2018 velen na **stanoviště č. 1**. Sloužil 12,5 h dlouhou denní směnu. Na tomto stanovišti byl velen účastník jako jediný příslušník. Dle přílohy denního rozkazu je patrné, že žalobce f) čerpal přestávky na jídlo a oddech v celkové délce 1 h. Tuto evidenci čerpaných přestávek zpracoval a podepsal jako správnou a úplnou z pozice ISS prap. B. [tj. žalobce a)], schválil ji VISS ppor. F.. K tomuto se za správnost podepsal i sám účastník. Střídání tohoto pevného stanoviště je v daný den zaznamenáno v příloze denního rozkazu. Je patrné, že na stanovišti č. 1 čase od 12:30 - 13:00 h střídal žalobce f) příslušník nstržm. R., v době čerpání přestávky v délce 15 minut v čase od 9:30 - 9:45h a v čase 15:45 - 16:00h pak žalobce f) na stanovišti vystřídal nstržm. B.. Z denního rozkazu ředitel věznice dále zjistil, že oba tito střídající příslušníci pocházejí ze stanoviště č. 2 (dle denního rozkazu bylo toto stanoviště obsazeno uvedeného dne třemi strážnými). Ředitel věznice konstatoval, že „*střídající příslušník nstrm. R., pokud zastupoval [žalobce f)] v čase od 12:30 - 13:00h v době čerpání přestávky, pak tato činnost se nekryje s jinými časy, když v čase od 9:45 - 10:00h a v čase 11:40 - 11:50h předtím střídající příslušník nstrm. Riedl prováděl dle přílohy DR činnost vedoucí k zajištění plnění další činnosti SaZH, konkrétně kontrolu STP a pochůzkovou činnost uvnitř věznice.*“ V případě střídání žalobce f) žalobcem a) pak ředitel věznice zjistil, že „*pokud zastupoval [žalobce f)] v čase od 9:30 - 9:45h a v čase 15:45 - 16:00h, pak tato činnost se rovněž nekryje s jinými časy dle přílohy DR, když v čase od 5:10 - 5:15h, 7:05 - 7:10h, předtím prováděl činnost vedoucí k zajištění plnění další činnosti SaZH, konkrétně kontrolu STP a pochůzkovou činnost uvnitř věznice.*“ Dle ředitele věznice bylo z provedených důkazů v podobě strážní dokumentace dále zjištěno, že se jedná o pohyblivé stanoviště, a je tudíž evidentní, že tito příslušníci mohou vypomáhat na pevných strážních stanovištích mj. proto, že plnění úkolů na stanovišti č. 2 lze posunout či pozastavit s tím, že toto pohyblivé stanoviště není oslabeno, neboť strážný ze stanoviště č. 2 (SaZH) není přímo vázán na konkrétní místo a může se v rámci svých služebních povinností pohybovat po celé věznici. Počet odsloužených hodin potvrdil žalobce f) podpisem na měsíční výkaz odsloužených hodin. Výkaz sestavil ISS nprap. P. [tj. žalobce y)] a schválil jej zástupce vedoucího OVS.
48. V případě **žalobce l)** služebně zařazeného po celé rozhodné období jako strážného ředitel věznice zjistil, že tento žalobce byl dne 2. 9. 2021 zařazen na **stanovišti č. 4** (vstup do výrobní zóny) na denní směně jako jediný příslušník. Ředitel věznice se namátkově zabýval denním rozkazem č. 245 vedoucího OVS. Zjistil, že žalobce l) čerpal přestávku v celkové délce 0,5 h. Tuto evidenci čerpaných přestávek zpracoval a podepsal jako správnou a úplnou ISS a schválil ji VISS. K tomuto se za správnost podepsal i sám účastník. Střídání tohoto pevného stanoviště je v daný den zaznamenáno v příloze denního rozkazu. Dle ředitele věznice je patrné, že na stanovišti č. 4 v čase od 19:00 - 19:30 h střídal žalobce l) prap. Š., tedy žalobce ar). Tento střídající příslušník pochází ze stanoviště č. 2, které bylo uvedeného dne obsazeno v čase od 17:00 - 5:30 h jako tříčlenné. Ředitel věznice konstatoval, že „*střídající příslušník, pokud zastupoval [žalobce l)] v čase od 19:00 - 19:30h v době čerpání přestávky, pak tato činnost se nekryje s jinými časy, když střídající příslušník čerpal přestávku v jiném čase.*“ Počet

odsloužených hodin potvrdil žalobce l) svým podpisem na měsíční výkaz odsloužených hodin, ve kterém byla vykázána směna v délce 7,75 h (po odečtení 0,5 h přestávky). Měsíční výkaz sestavil VISS ppor. H., schválil jej zástupce vedoucího OVS.

49. Stran čerpání přestávek na **operačním středisku** se ředitel věznice namátkově zabýval službou **žalobce a)** služebně zařazeného na pozici ISS. Ten působil dne 3. 11. 2018 na denní směně. Na operačním středisku byli v daný den a na danou směnu veleni celkem 3 příslušníci – se žalobcem a) to byli VISS ppor. F. a ISS-O nprap. M.. Dle přílohy denního rozkazu čerpal žalobce a) přestávky na jídlo a oddech v celkové délce 1 h. Evidenci čerpaných přestávek zpracoval a podepsal jako správnou a úplnou z pozice ISS sám žalobce a) a schválil ji VISS. V příloze denního rozkazu není zaznamenáno střídání účastníka samotného. Dle denního rozkazu byla zkoumána také další příloha – evidence střídání strážních stanovišť. Z té se podává, že žalobce a) střídal v časech 9:00 - 9:15 h, 12:00 - 12:30 h a 14:15 - 14:30 h strážní stanoviště, tyto časy se nekryjí s jeho vlastním čerpáním přestávek. Počet odsloužených hodin potvrdil žalobce a) svým podpisem na měsíční výkaz odsloužených hodin, výkaz sestavil ISS nprap. P. [tj. žalobce y)] a schválil jej zástupce vedoucího OVS.
50. Dále se ředitel věznice zabýval pohyblivými stanovišti OVS. Konstatoval přitom, že v průběhu řízení bylo prokázáno, že na pohyblivých stanovištích OVS nejsou příslušníci střídání, neboť to není potřebné. K okolnostem čerpání přestávky na **pohyblivém stanovišti č. 2** (SaZH) vybral ředitel věznice namátkově noční 12,5 h dlouhou službu **žalobce z)** vykonávanou dne 3. 11. 2018. Žalobce z) byl po celé rozhodné období strážným. Uvedeného dne byl na inkriminovaném stanovišti se dvěma svými kolegy (s pprap. K. a nstrm. M.). Dle přílohy denního rozkazu je patrné, že žalobce čerpal přestávku v celkové délce 1 h. Evidenci čerpaných přestávek zpracoval a podepsal jako správnou a úplnou z pozice ISS pprap. S. a schválil ji VISS ppor. Š., tedy žalobce au). Svůj podpis připojil i sám žalobce z). Ředitel věznice zjistil, že v případě směny žalobce z) „se časy čerpání přestávek nekryjí s jinými časy dle DR, když v čase od 20:30 - 20:45 h, 0:45 - 1:00 h, 2:30 - 2:45 h žalobce z) prováděl dle přílohy DR činnost vedoucí k zajištění plnění další činnosti SaZH.“ Žalobce z) jakožto člen SaZH v průběhu směny nikoho nestřídal (na rozdíl od kolegy nstrm. M., který střídal jiného příslušníka v čase 19:15 - 19:30h a dále v čase 2:30 - 2:45h, ovšem nikoli v čase čerpání své vlastní přestávky. Stanoviště tak bylo po dobu čerpání přestávek obsazeno dvěma příslušníky, kteří v čase přestávky neprováděli žádnou další jinou činnost nad rámec svých povinností. Počet odsloužených hodin potvrdil žalobce z) svým podpisem na měsíčním výkazu odsloužených hodin, výkaz sestavil VISS ppor. Š., tedy žalobce au), a schválil jej zástupce vedoucího OVS.
51. Co se týče strážního **stanoviště č. 3** (doprovody a střežení vozidel), vybral ředitel věznice namátkově 8hodinovou službu **žalobce j)** vykonanou dne 6. 4. 2020. Žalobce j) byl po celé rozhodné období na pozici strážného – pyrotechnika. Dle přílohy denního rozkazu je patrné, že u žalobce j) došlo během směny k čerpání přestávky na jídlo a oddech v celkové délce 30 minut v čase. Tuto evidenci čerpaných přestávek zpracoval a podepsal jako správnou ISS a schválil ji VISS. Svůj podpis připojil i žalobce j) Počet odsloužených hodin potvrdil žalobce j) svým podpisem ve výkazu odsloužených hodin. Výkaz sestavil dne 30. 4. 2020 nadřízený ppor. M. P. (VISS pro eskortu) a schválil jej zástupce vedoucího OVS npor. Z..
52. Konečně se ředitel věznice zabýval službami na úseku **eskortní služby a kynologie**. Stran **kynologie** vybral ředitel věznice **žalobce ae)**, který po celé rozhodné období působil ve věznici jako strážný – psodov. Dne 6. 4. 2020 sloužil žalobce ae) na denní 8hodinové směně na stanovišti pro psodovy. Čerpal přitom přestávku v celkové délce půl hodiny, což potvrdil

v příloze denního rozkazu svým podpisem. Z měsíčního výkazu za duben roku 2020 bylo k tomuto dále zjištěno, že účastník má za den 6. 4. 2020 vykázanu odslouženou dobu směny v délce 7,5 h. Počet odsloužených hodin potvrdil žalobce ae) svým podpisem na měsíčním výkazu odsloužených hodin. Výkaz sestavil prap. Šmirous, tedy žalobce aq), a schválil jej zástupce vedoucího OVS npor. Z.. Ředitel věznice se dále zabýval službou **žalobce aq)** služebně zařazeného rovněž na pozici strážného – psovoda. Ten byl dne 6. 4. 2020 velen na stanoviště strážný – psovod na 12,5 h dlouhou směnu, přičemž čerpal přestávku v celkové délce 1,5 h, což potvrdil žalobce aq) svým podpisem. Ředitel věznice zjistil, že se časy čerpání přestávek v daném případě *„nekryjí s jinými časy dle DR, kdy účastník prováděl dle přílohy DR činnost vedoucí k zajištění plnění dalších úkolů – konkrétně kontrolu STP a pochůzkovou činnost vně věznice.“* Z měsíčního výkazu za duben roku 2020 ředitel věznice zjistil, že žalobce ag) má vykázanu odslouženou dobu v délce 11,5 h směny na den 6. 4. 2020. Dle ředitele věznice není bez zajímavosti, že výkaz sestavil sám účastník, a to pro celou směnu na den 6. 4. 2020 za psovody, a odpovídal tak osobně za jeho úplnost a správnost.

53. Za **eskortní službu** vybral ředitel věznice namátkově opět **žalobce j)**, strážného – pyrotechnika, který dne 2. 9. 2021 vykonával službu u eskortní směny v čase 6.30 - 14.45 h (8 h a 15 min.). Počet příslušníků ve službě na eskortní směně byl celkem 3, z toho 1 řidič. Z přílohy denního rozkazu vyplývá, že u žalobce j) došlo během jeho směny k čerpání přestávek na jídlo a oddech v délce 30 minut v čase 11:00 - 11:30 h. Evidenci přestávek zpracoval a podepsal jako správnou a úplnou ISS a schválil ji VISS. To stvrdil podpisem sám účastník. Z denního rozkazu se podává, že daný den došlo k mimořádné eskortě, které byl žalobce j) přítomen v čase od 13:02 do 14:21 h, tedy v čase mimo čerpanou přestávku na jídlo a oddech. U účastníka však bylo dále v denním rozkazu uvedeno, že mimo eskortní činnost v daný den prováděl v čase 7 - 12:30 h kontrolu balíků, tedy i v čase čerpané přestávk. Ředitel věznice však zjistil, že v inkriminovaný den se nekonala žádná jiná eskorta, a člen eskortního týmu V. [tj. žalobce aw)] tak mohl žalobce j) bez problému zastoupit. Protože však není střídání na pohyblivém stanovišti nutné, není ani zaznamenáno v příloze denního rozkazu. Ovšem to, že v praxi ke střídání skutečně dochází, potvrdil sám žalobce j) během svého výslechu, když výslovně ohledně činnosti týkající se kontroly balíků potvrdil, že ho ostatní příslušníci zastoupili. Počet odsloužených hodin v délce 7,75 h potvrdil žalobce j) svým podpisem na měsíčním výkazu odsloužených hodin. Výkaz sestavil dne 30. 4. 2020 nadřízený žalobce j) ppor. P. (VISS-E) a schválil jej zástupce vedoucího OVS npor. Z..
54. K čerpání přestávek na OVS ředitel věznice shrnul, že všichni příslušníci, kteří jsou střídáni na pevných stanovištích, se střídají na pokyn ISS nebo VISS, operační většinou střídá sám ISS nebo i VISS. Samotný VISS se vzájemně střídá s ISS. Ředitel věznice podotkl, že během řízení bylo prokázáno, že žádná zákonná či vnitřní norma neupravuje způsob čerpání přestávk. Na pevných stanovištích střídá příslušník z pohyblivého stanoviště na pokyn nadřízeného ISS, VISS. Dle ředitele věznice se během řízení někteří účastníci z řad OVS během výslechu snažili vyvolat dojem, že na pevných stanovištích je služba nepřerušitelná. Ředitel věznice v této souvislosti poukazoval na rozpory ve výpovědích některých žalobců. K příslušníkům zastávajícím funkci ISS a VISS bylo prokázáno, že na jejich stanovišti k čerpání přestávk postačuje pouhý zástup jiným příslušníkem s tím, že ISS či VISS (podobně jako IDS na OVT) je vedoucí funkcí spočívající v koordinaci podřízených strážných a o jeho služební činnosti nelze tvrdit, že by byla nepřerušitelná. ISS či VISS tak zásadně může čerpat přestávku i v případě, že dle situace na jednotlivých strážných stanovištích vyhodnotí, že na následujících 30 minut nepotřebuje určený zástup. ISS je obeznámen, jakým způsobem může

čerpát přestávky ve službě s tím, že jeho služební povinnosti mu dovolují jíst standardně v jídelně pro zaměstnance.

55. Otázka, jak odpočinek účastníků během čerpání přestávek na OVS vypadal, byla dle ředitele věznice postavena najisto zejména výpověďmi některých svědků. Bylo prokázáno, že příslušník čerpající přestávku může přestávku strávit zcela dle svého uvážení, přičemž nemusí mít zájem o dění na svém původním stanovišti. Tvrzení některých účastníků během jejich výslechu, kteří rozporovali skutečnost, že mohou přestávku čerpát, byla dle ředitele věznice *„značně rozporuplná, ve snaze vyvolat dojem nepřerušitelnosti výkonu služby na jakémkoli jejich služebním místě, dále ve snaze vyvolat dojem, že na každé čerpání přestávky (a to i na pohyblivých stanovištích například) je nutný jejich zástup.“* Ředitel věznice připomněl výpovědi žalobců b) a aa). Ti uvedli, že se stravují v místní jídelně nebo mají oběd svůj. Oba účastníci uvedli, že přestávku nečerpají, neboť není zajištěn jejich zástup. Žalobce aa) nepřímou potvrdil, že on sám má možnost přerušit výkon služby (nejen při přestávce), ale i kdykoli během směny, zajít si do kantýny a zakouřit si. Tento účastník dále potvrdil, že minimálně příslušníci z eskortního oddělení dochází během směny do posilovny. Výpověď žalobce aa) byla značně rozporuplná, neboť nejprve v obecnosti uvedl *„přestávky na ty není čas, aby mě někdo šel vystřídat na nějakou přestávku“*, avšak současně uznal, že čas na čerpání přestávek je, a to minimálně při noční směně či ve dnech pracovního klidu. Rozpory ve výpovědích dle ředitele věznice minimálně oslabují věrohodnost některých účastnických výpovědí. Skutečnost, že se během přestávek příslušníci stravují v místní jídelně, případně i na jiném místě, které si sami zvolí dle svého vlastního uvážení, byla potvrzena i výpovědí žalobce ao), jakož i výpovědí svědků. Například svědek S. vypověděl, že jeho služební povinnosti na OVS mu dovolují jíst standardně v jídelně pro zaměstnance. On sám se stravuje na stanovišti, kde k tomu jsou přijatelné podmínky, jako je například vybavení kuchyňky. Tento svědek výslovně uvedl, že přestávku čerpá.
56. Ředitel věznice se zabýval rovněž problematikou mimořádných událostí jak na OVT, tak na OVS. Uvedl, že z vnitřních předpisů Vězeňské služby České republiky je patrné, že účastníci řízení nemají povinnost se podílet na řešení všech mimořádných událostí. V řízení bylo dle ředitele prokázáno, *„že není patrná souvislost s čerpáním přestávek u jednotlivých účastníků, jelikož ani z jednoho listinného důkazu, vztahujícího se k MU nevyplývalo, že by byl jediný účastník musel v době MU zasahovat, pokud v té době čerpal přestávku na jídlo a odpočinek.“* To prokazují svědecké výpovědi např. svědka pprap. L. -strážného). Ten vypověděl, že kvůli mimořádné události je přestávka přerušena zhruba jednou za měsíc, nicméně přestávku, která nebyla v důsledku mimořádné události čerpána v celé délce, je možné dočerpát v náhradním termínu po dohodě s VISS. Rovněž z výpovědi dozorců OVT Kusala a Sláničky bylo zjištěno, že mimořádné události jsou výjimečné. Z uvedených zjištění lze mít dle ředitele věznice za prokázané, že režim mimořádných událostí má ve Věznici Oráčov povahu tzv. nahodilé události, nemající vliv na výkon služby.

Odvolání žalobců a napadené rozhodnutí

57. V odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žalobci uvedli, že *„[z] výpovědí nahodile vybraných účastníků řízení vyplývalo, že ani v jediném případě v denním rozkaze vedoucího OVS, ani vedoucího OVT neexistuje jediného příslušníka, který by v průběhu služby nebyl zařazen na žádné konkrétní stanoviště dle rozpisu strážních a dozorcích stanovišť a byl fakticky určen ke střídání jak strážních, tak i dozorcích stanovišť k čerpání přestávek na jídlo a odpočinek.“* Všichni uvedli to, že mají toliko prostor ke konzumaci stravy a bezprostředně po konzumaci

se vracejí na určená strážní či dozorčí stanoviště. Nejsou totiž střídáni a za stanoviště odpovídají i po celou dobu konzumace stravy.

58. Žalovaný odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí zamítl s odůvodněním, že ředitel věznice rozhodl v souladu se zákonem a řádně zjištěným skutkovým stavem. Žalovaný poukázal na naprostou obecnost společné žádosti a na to, že žalobci svá vágní tvrzení nedoplňovali ani v rámci účastnických výsledků. Proto ředitel věznice postupoval korektně a zcela v souladu se závěry rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 2. 2022, č. j. 59 Ad 3/2021 - 101, pokud přistoupil pouze k namátkovému prověření několika dnů v rozhodném období u namátkově vybraných účastníků řízení.
59. Dle žalovaného je ve správním spisu zdokumentováno, na jakých služebních pozicích žalobci v rozhodné době vykonávali službu. Jedná se o příslušníky z různých služebních míst včetně míst vedoucích, a to jak na OVT, tak i na OVS. Ředitel věznice podrobně analyzoval a popsal výkon služby v rámci obou oddělení, a to na jednotlivých stanovištích. V rámci této podrobné analýzy se podrobně zabíral rovněž otázkou střídání nebo zastupování na jednotlivých stanovištích. Zabýval se čerpáním přestávky na jídlo a odpočinek, jakož i otázkou odpovědnosti za jednotlivá stanoviště. Ředitel věznice detailně vysvětlil rovněž to, jakým způsobem je možné službukonající příslušníky pro účely přestávky na jídlo a odpočinek prostrádat, aniž by bylo nutno do denních rozkazů „zanášet *'nadbytečné' příslušníky*“. Pokud žalobci argumentují absencí příslušníka – „střídače“, nezodpovězenou otázkou zůstává, zda i tento „střídač, který by měl nepochybně zákonný nárok na čerpání přestávek na jídlo a odpočinek ve službě, by měl svého „střídače“ a tento druhý „střídač“ zase svého. Za absurdní označuje žalovaný představu, že by musely být např. vedoucí funkce příslušníků ve směně zdvojeny jen pro případ střídání na přestávku na jídlo a odpočinek, tedy že by museli být veleni do služby dva vedoucí oddělení, dva VISS, dva ISS, dva ISS-O, dva IDS atd. To, že je mechanismus střídání a zastupitelnosti ve Věznici Oráčov funkčně nastaven, bylo v řízení jednoznačně prokázáno. Pokud žalobci argumentují tak, že všichni vyslechnutí příslušníci uvedli, že mají toliko prostor ke konzumaci stravy, avšak v jediném případě nikoliv po dobu zaručenou v § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, jedná se o zjevně nepravdivé tvrzení, neboť mezi vyslechnutými příslušníky nebyli pouze žalobci, ale rovněž svědci, z jejichž výpovědí žádná takováto skutečnost nevyplynula. Žalovaný nadto zdůraznil, že ředitel věznice nerozhodoval o žádosti výhradně na podkladě výpovědí žalobců a svědků, nýbrž i na podkladě řady dalších provedených důkazů, které hodnotil jednotlivě i ve vzájemných souvislostech, jak mu zákon o služebním poměru ukládá. Žalovaný rovněž podotkl, že prakticky jediným argumentem žalobců, na němž staví závěr, že přestávky na jídlo a odpočinek nečerpají, je nestřídání příslušníků na jejich stanovištích. V této souvislosti žalovaný připomněl, že podle judikatury NSS není překážkou pro čerpání přestávky, pokud příslušník není vystřídán. V některých případech je totiž přestávka čerpána přímo na stanovišti, aniž by byl příslušník vystřídán. Podstatné je, zda i čerpání bez vystřídání umožňovalo příslušníkovi na daném stanovišti čerpat přestávku a zároveň mu nebyla uložena omezení takové povahy, že objektivně a významně ovlivňují jeho možnost během těchto dob nakládat volně s časem, během něhož nejsou jeho profesní služby požadovány, a věnovat se vlastním zájmům. Pokud tedy většina argumentace žalobců stojí na tom, že nebyli během čerpání přestávky vystřídáni, resp. že za účelem takového střídání nebyl do služby velen žádný střídač, je evidentní, že se jedná o argumentaci lichou. Ředitel věznice podrobně analyzoval nejen jednotlivé druhy služeb, ale posuzoval i jednotlivá stanoviště, a to vše i z hlediska přerušitelnosti služby, a tedy faktické možnosti pro čerpání přestávek na jídlo a odpočinek. Současně zcela jasně a detailně objasnil otázku

střídání/zastupování na jednotlivých úsecích služby a s tím spojenou otázku odpovědnosti za stanoviště či úsek, na němž ten či onen účastník řízení službu vykonával.

60. Co se týče povinností příslušníků při mimořádných událostech, uvedl žalovaný s odkazem na judikaturu Ústavního soudu, že plnohodnotné trávení přestávky není vyloučeno skutečností, že během ní může dojít k nečekanému přerušení z důvodu mimořádné události. Podstatnou skutečností je to, zda v případě mimořádné události musí být příslušník schopen zasáhnout do konkrétního, velice krátkého časového limitu dvou, resp. tří minut. Takováto časová norma pro zásah totiž zásadně vylučuje, aby příslušník trávil přestávku na jídlo a oddech dle svého uvážení, neboť může zpravidla vykonávat jen ty činnosti, které mu současně umožní být do dvou, resp. tří minut plně připraven konat svoji službu. Příslušníci ve Věznici Oráčov však žádnou takovou zásahovou povinnost uloženou vnitřními předpisy nemají, a vztahuje se tak na ně pouze zákonná iniciační povinnost podle § 7 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky (dále jen „zákon o vězeňské službě“). Z této povinnosti však nevyplývá žádný časový limit, a navíc povinnost vzniká příslušníkovi jen tehdy, pokud se o mimořádné události dozví. Charakter služby, kterou vykonávají žalobci, umožňuje z důvodu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek tuto službu přerušit, přičemž po omezenou dobu plní úkoly zastupující příslušník. Žalobci tak nemají po dobu čerpání přestávky na jídlo a odpočinek povinnost být v neustálé pohotovosti/připravenosti.
61. Žalovaný má rovněž za to, že v průběhu řízení bylo prokázáno, že žádnému příslušníkovi žádný předpis a ani nadřízený příslušník nezakázal opustit věznici či stanoviště, kde vykonávali službu, a nikdo je nenutil ani k tomu, aby se pohybovali v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek v blízkosti stanoviště pro případ řešení služebních povinností vyplývajících z povahy stanoviště, kde vykonávali službu. Příslušníci se v době čerpání přestávky na jídlo a odpočinek mohou pohybovat po věznici, ale mohou ji i opustit. Rozhodně není praxe taková, že by příslušníci museli být stále na pracovišti po celou dobu služby a jídlo si nechat na toto stanoviště např. nosit. Příslušník, který by se rozhodl věznici opustit v době čerpání přestávky, by se však musel při opuštění věznice a při návratu do ní podrobit kontrole. Pokud by se tedy příslušník rozhodl opustit v přestávce věznici např. z důvodu stravování mimo objekt věznice, fakticky by mu mnoho času nezbylo – to tím spíše, pokud by se rozhodl převléci do civilního oděvu.
62. Závěrem žalovaný shrnul, že nepopírá, že příslušníci jsou omezeni ve svých aktivitách, což vyplývá z toho, že vykonávají službu v režimovém prostředí. Tato omezení však nejsou takového charakteru, aby mohlo být konstatováno, že nemohou čerpat plnohodnotnou přestávku na jídlo a odpočinek. V řízení bylo rovněž prokázáno, že pokud nemůže příslušník z jakéhokoli důvodu čerpat přestávku na jídlo a odpočinek, postupuje služební orgán plně v souladu se zákonem o služebním poměru a přestávka na jídlo a odpočinek je příslušníkovi poskytnuta v náhradním čase nebo mu je odsloužený čas proplacen.

Posouzení žaloby

63. Jádrem sporu mezi žalobci a žalovaným spočívá v tom, zda žalobci mohli čerpat a skutečně čerpali přestávku ve službě na jídlo a odpočinek podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, která se jim nezapočítává do doby služby, nebo zda v konkrétních podmínkách Věznice Oráčov šlo o službu, jejíž výkon nebyl přerušen a fakticky byla zajištěna pouze přiměřená doba na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru, která by se do služební doby započítávala.

64. Skutkově totožnou situací celkem 70 příslušníků ve Věznici Oráčov se zdejší soud již detailně zaobíral v rozsudku č. j. 59 Ad 3/2021 - 101. Soud se věnoval rovněž použití směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/88/ES ze dne 4. 11. 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby, související judikatuře Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) a navazujícím nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2021, sp. zn. II. ÚS 1854/20. Navázal tak na podrobné shrnutí dosavadní judikatury správních soudů v rozsudku zdejšího soudu ze dne 13. 7. 2021, č. j. 55 Ad 2/2020 - 147, týkající se podmínek čerpání přestávek na jídlo a odpočinek ve Věznici Vinařice. Skutkově totožnou situací celkem čtyř příslušníků ve Věznici Oráčov se zdejší soud dále zabýval v rozsudku ze dne 27. 6. 2023, č. j. 43 Ad 1/2022 - 76.

65. Podle § 60 zákona o služebním poměru platí:

„(1) Příslušník má nárok na přestávku ve službě na jídlo a odpočinek, nejdéle po každých 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby, jestliže služební funkcionář nerozhodne na žádost příslušníka jinak, a to při trvání směny

a) do 9 hodin v rozsahu 30 minut,
b) nad 9 hodin v takovém rozsahu, aby jedna přestávka činila 30 minut a ostatní přestávky činily nejméně 15 minut.

(2) Přestávka ve službě na jídlo a odpočinek se nezapočítává do doby služby.

(3) Jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek.“

66. Přestávka ve službě na jídlo a odpočinek představuje zákonem garantovanou (nárokovou) dobu, v rámci níž příslušník nevykonává službu a tento časový úsek je určen výhradně k jeho odpočinku, a to způsobem, který si daný příslušník zvolí (srov. rozsudek NSS ze dne 18. 7. 2019, č. j. 8 As 257/2018 - 44, odst. 23). Posouzení, zda je režim výkonu služby *přerušitelný*, a tudíž spadá pod § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, závisí v první řadě na charakteru služby a objektivních podmínkách na pracovišti, tedy na tom, zda možnosti pracoviště čerpání přestávek umožňují (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 8. 2020, č. j. 8 As 160/2018 - 42, odst. 22). Skutečnost, že jde o službu *nepřetržitou*, nicméně neznamená, že se jedná i o službu, kterou nelze ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru přerušit (srov. rozsudek NSS č. j. 8 As 257/2018 - 44, odst. 20). Důvodem, pro který nelze přestávku na jídlo a odpočinek čerpat, je obsah (náplň) služby, ale i pracovní prostředí či vytíženost příslušníků (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 11. 2022, č. j. 7 As 187/2022 - 26, odst. 30). Pokud jde tedy o službu vykonávanou nepřetržitě, je nutné zkoumat, zda je fakticky zajištěna možnost přerušit výkon služby a provést zastoupení jiným příslušníkem (srov. rozsudky NSS č. j. 8 As 257/2018 - 44, odst. 28, a ze dne 30. 5. 2023, č. j. 8 As 248/2021 - 116, odst. 51, 55 a 60).

67. Klíčové je tedy zjištění, zda je umožněno přestávku čerpat v požadované délce, aniž by se příslušník musel věnovat služebním úkolům. O nepřerušitelnou službu se tak jedná v případech, kdy jsou příslušníci z různých důvodů, jako je např. nutnost plnění určitých služebních úkolů či pohotovosti, fakticky omezeni v trávení celé doby přestávky dle vlastního uvážení. Nepředvídatelnost možných přerušení přestávky je totiž může stavět do stavu trvalé ostražitosti. Pro určení, zda je výkon služby přerušitelný, či nikoliv, je podstatná faktická možnost čerpání přestávky a absence omezení, jež objektivně a významně ovlivňují možnost příslušníka během přestávky volně nakládat s časem a věnovat se vlastním zájmům (srov. rozsudek SDEU ze dne 9. 9. 2021, C-107/19, *Dopravní podnik hl. m. Prahy*, bod 43,

nález Ústavního soudu ze dne 18. 10. 2021, sp. zn. II. ÚS 1854/20, odst. 46, a rozsudek zdejšího soudu č. j. 59 Ad 3/2021 - 101, odst. 68-76). Naopak, určitý diskomfort při čerpání přestávky v jídelně (např. praktická nemožnost opustit budovu a skutečnost, že příslušník na sobě v budově musí mít služební úbor a vysílačku) nebrání tomu, aby čas poskytnutý jako přestávka splňoval požadavky podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru (srov. rozsudky NSS ze dne 7. 5. 2020, č. j. 9 As 40/2020 - 78, odst. 26, a č. j. 8 As 248/2021 - 116, odst. 55). Aby tedy bylo možné konstatovat, že výkon služby příslušníků lze přerušit, musí být příslušníkům umožněno čerpat přestávky na jídlo a odpočinek nezpochybnitelným způsobem tak, aby bylo zřejmé, že po celou dobu přestávky nemusejí v zásadě plnit žádné služební povinnosti a úkoly a mohou se věnovat pouze tomu, aby se najedli a odpočinuli si, a to s výjimkou případné aktivace jejich zákonné zakročovací povinnosti (srov. rozsudek zdejšího soudu č. j. 59 Ad 3/2021 - 101, odst. 87).

68. Soud konstatuje, že žalované správní orgány provedly obsáhlé zjišťování skutkového stavu a výše uvedenými kritérii se zabývaly. Žalobci však jejich závěry zpochybnily pouze nekonkrétně.
69. Soudu je z předchozí rozhodovací činnosti (např. z řízení ve věcech sp. zn. 55 Ad 2/2020, 59 Ad 3/2021, 43 Ad 20/2021, 43 Ad 1/2022) známo, že zástupce žalobců v tomto typu sporů vznáší zcela obecné žalobní body bez dostatečné míry individualizace a vztahu ke konkrétnímu případu. Jak přitom upozornil soud již v rozsudku č. j. 59 Ad 3/2021 - 101, je *„zájmem žalobců, aby namísto obecných proklamací označili na základě obsahu správního spisu konkrétní případy, v nichž došlo k porušení podmínek § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru (odkazem na konkrétního účastníka a příslušný den), neboť bez konkrétních tvrzení nemohou dost dobře očekávat, že správní orgán a posléze případně i správní soud bude u takto rozsáhlého období a velkého počtu žalobců procházet detailně a jednotlivě všechny výkazy.“* Na totéž pak byli žalobci, resp. jejich zástupce upozorněn v rozsudku ze dne 27. 6. 2023, č. j. 43 Ad 1/2022 - 76. Navzdory absenci konkrétních tvrzení v žalobě se však soud ve věci sp. zn. 43 Ad 1/2022 i s ohledem na menší počet žalobců (4) situací ve Věznici Oráčov ještě detailně zabýval. Zjišťoval, jaké jsou podmínky výkonu služby na jednotlivých dozorcích i strážních stanovištích a z denních výkazů čerpal s *vysokou mírou pečlivosti* (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2024, č. j. 1 As 147/2023 - 52, bod 37) konkrétní informace o tom, na jakých stanovištích jednotliví žalobci působili.
70. Navzdory tomu, že se zástupci žalobce v odkazovaných věcech dostalo opakovaně poučení, že je v zájmu jeho klientů namísto obecných proklamací označovat konkrétní případy, kdy mělo dojít k zásahu do jejich práva na přestávku ve službě na jídlo a odpočinek podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru, tak se i v nyní projednávané věci celkem 56 žalobců prostřednictvím svého zástupce omezilo na zcela vágní a neurčitá tvrzení. Na tento deficit argumentace žalobců ostatně poukázovaly již služební orgány v průběhu správního řízení. Byť služební orgán vzhledem ke služebnímu poměru žalobců a přiměřenému promítnutí zásady ochrany slabší strany nemůže na svou povinnost řádně zjistit skutkový stav rezignovat a přenechat s tím spojené důkazní břemeno jen na žalobcích, v konečném důsledku, pokud ani při řádné spolupráci služebnímu orgánu se nepodaří rozhodné skutečnosti zjistit, bude takový stav tížit žalobce (srov. rozsudek č. j. 59 Ad 3/2021 - 101, odst. 144). Kromě toho, že je žalobní argumentace zcela paušální, vůbec nezohledňuje ani trvání služebních poměrů konkrétních žalobců a skutečnost, že řízení mnoha žalobců služební orgány z důvodu zániku služebnímu poměru v odpovídajícím rozsahu zastavily. Například žalobce c) v rozhodném období ve služebním poměru u Vězeňské služby ČR

vůbec nebyl (byl z něj propuštěn 1. 5. 2018), a proto správní orgány řízení o jeho žádosti v plném rozsahu zastavily. Žalobci rozporují napadené rozhodnutí jako celek, aniž by bylo jakkoliv patrné, v čem spatřují nezákonnost výroků I, II, které je reakcí na zánik služebního poměru, resp. na částečné zpětvzetí žádosti žalobce au). V této souvislosti soud zdůrazňuje, že „*míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej, není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty*“ (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS).

71. Soud se tedy musí zabývat otázkou, zda za závěrem služebních orgánů o tom, že je žádost žalobců nedůvodná, tedy že žalobci coby příslušníci působící ve Věznici Oráčov čerpají řádné přestávky ve smyslu § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru (a nečerpají-li je, že jim jsou řádně placeny), stojí přezkoumatelné úvahy a zda se žalobcům podařilo námitkami uvedenými v žalobě závěry služebních orgánů zpochybnit. Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, které soud podrobně rekapituloval výše pod body 15-56 rozsudku, vyplývá, že se ředitel věznice nejprve důkladně zabýval povahou jednotlivých stanovišť na obou odděleních, která jsou v rámci Věznice Oráčov zřízena. Vysvětlil rozdíly mezi pevnými a pohyblivými stanovišti jak na OVT, tak na OVS, jakož i to, jak se charakter stanovišť promítá do možnosti čerpání přestávek příslušníků. Vysvětlil, na kterých stanovištích dochází před čerpáním přestávky ke střídání příslušníků, a na jakých stanovištích naopak není pro řádné čerpání přestávky s ohledem na charakter stanovišť vystřídání příslušníků nutné. Ředitel věznice se v návaznosti na právní názor zdejšího soudu vyslovený v rozsudku č. j. 59 Ad 3/2021-101 zabýval denními rozkazy a jejich přílohami, tedy evidencemi přestávek. S ohledem na mnohost příslušníků a rozsah rozhodného období se přitom zabýval denními rozkazy toliko namátkově. Jak totiž uvedl zdejší soud v citovaném rozsudku, jakož i v rozsudku ze dne 26. 10. 2022, č. j. 43 Ad 20/2021 - 55, bez konkrétně vymezených námitek a označených problémů mohou správní orgány v rámci hospodárnosti přistoupit jen k namátkovému prověření několika dnů v tomto období a v případě absence negativních zjištění závěry vztáhnout na celé období. Pouze pokud by v namátkou ověřovaných dnech byly zjištěny nesrovnalosti, musel by služební orgán v rámci povinnosti zjistit řádně skutkový stav zkoumaný vzorek denních rozkazů a evidencí přestávek dále rozšířit, aby zjistil, zda jde o ojedinělý případ, nebo naopak systematicky se vyskytující problém. Z prvostupňového rozhodnutí vyplývá, že se ředitel věznice zabýval namátkově službou žalobce o), jakož i službou prap. Mgr. K. vykonanou dne 25. 12. 2020 na pevném stanovišti č. 4 OVT, dále službou žalobce m) vykonanou téhož dne na pohyblivém stanovišti č. 1 OVT, službou žalobce q) a službou žalobce o) vykonanou dne 23. 11. 2020 na pohyblivém stanovišti č. 2 OVT, službou žalobce r) vykonanou dne 22. 4. 2019 na pohyblivém stanovišti č. 3 OVT či službou žalobce ax) vykonanou dne 23. 11. 2020 na pohyblivém stanovišti č. 7 OVT. Ředitel dále zkoumal denní rozkazy a evidence přestávek vztahující se ke službě žalobce a) vykonané dne 3. 11. 2018 na pevném stanovišti č. 1 OVS, ke službě žalobce l) vykonané dne 2. 9. 2021 na pevném stanovišti č. 4, ke službě žalobce a) vykonané dne 3. 11. 2018 na pozici ISS, ke službě žalobce z) vykonané dne 3. 11. 2018 na pohyblivém stanovišti č. 2, ke službě žalobce j) vykonané dne 6. 4. 2020 na pohyblivém stanovišti č. 3, ke službě žalobců ae) a aq) – kynologů – vykonané dne 6. 4. 2020 či ke službě žalobce j), který dne 2. 9. 2021 vykonával službu jako strážný u eskortní směny.
72. Ve všech namátkově prostudovaných případech přitom ředitel věznice konstatoval buď to, že prokazatelně došlo k řádnému čerpání přestávky, anebo že k řádnému čerpání přestávky

sice nedošlo, ale dotyčnému příslušníkovi byl čas, při němž plnil své povinnosti (popř. mu byla s ohledem na nepřerušitelnost služby zajištěna toliko přiměřená doba na jídlo a odpočinek ve smyslu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru), řádně proplacen. Žalobci však v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žádný z těchto dílčích závěrů ředitele věznice, resp. žalovaného nenapadli a ani v žalobě netvrdí, že v některém z uvedených případů nastala situace, kdy by příslušník nečerpal „plnohodnotnou“ přestávku a odpracovaný čas mu nebyl proplacen. Přitom právě tyto dílčí závěry měli žalobci – tvrdí-li, že v oráčovské věznici dochází k systematickému porušování zákona o služebním poměru – napadat a měli uvádět, při jaké službě, jakého dne a na jakém stanovišti mělo k porušení zákona dojít. Měli uvádět, proč jsou názoru, že je závěr služebních orgánů stran řádného čerpání přestávky v konkrétním případě chybný, a z čeho dovozují, že k řádnému čerpání přestávky v daném případě nedošlo.

73. V žalobě mělo být rovněž v podrobnostech v případě každého ze žalobců rozvedeno, na jakých stanovištích v rozhodném období působil, na kterém stanovišti měly vznikat problémy s čerpáním přestávek a ve svých tvrzeních pak odkazovat na konkrétní denní rozkazy a jejich přílohy, které jsou založeny ve správním spisu a s nimiž měl být zástupce žalobců obeznámen. Zástupce žalobců, ačkoliv byl v minulosti již poučen o potřebné precizaci svých podání, však nic z toho neučinil a zjevně očekává, že práci za něj bude suplovat zdejší soud. Soud však není povinen, ale ani oprávněn argumenty za žalobce domýšlet. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu a přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 – 78, a rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011 – 95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014 – 20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009 – 99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007 – 46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008 – 60, či usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21).
74. Právě pečlivost, se kterou ředitel věznice prvostupňové rozhodnutí o 120 stranách zpracoval, odlišuje nyní projednávanou věc od obdobných případů, kterými se zdejší soud v případě příslušníků Vězeňské služby ČR zabýval v předchozích rozsudcích. Tato pečlivost se měla odrazit i v kvalitě žalobních námitek. Zástupce žalobců se však namísto toho zhostil formulace žalobních bodů zcela stejným způsobem jako např. ve věcech projednávaných zdejším soudem pod sp. zn. 59 Ad 3/2021 či 43 Ad 20/2021, ačkoliv již tenkrát soud zástupce žalobců varoval před tím, že značná míra obecnosti žalobních námitek může napříště vést k procesnímu neúspěchu žalobců.
75. Uvádí-li tedy žalobci ve společné žalobě v obecnosti pouze to, že ve Věznici Oráčov není dodržováno ustanovení služebního zákona a že jej ani fakticky dodržovat nelze, pak soud uvádí, že ředitel věznice namátkově zkoumal řadu směn příslušníků a žádné nesrovnalosti při tom neobjevil. Dílčím závěrům o tom, že ani při jedné službě, kterou ředitel věznice podrobil kontrole, nedošlo k porušení zákona o služebním poměru, přitom předcházely přezkoumatelné úvahy, které ve světle zcela obecných žalobních bodů neztrácejí na přesvědčivosti.
76. K dalším dílčím námitkám uplatněným v žalobě, kterými se žalobci snaží podpořit své tvrzení, že ve věznici fakticky nedochází k čerpání „plnohodnotných“ přestávek, soud uvádí následující.
77. Z § 8 zákona o vězeňské službě a § 3 odst. 1 a § 6 nařízení NGR č. 23/2014 vyplývá, že příslušníci mají být v době výkonu služby při plnění svých úkolů zpravidla oděni do

služebního stejnokroje a jsou vyzbrojeni a vystrojeni. Ze zákona o vězeňské službě ani ze služebních předpisů naopak nelze dovodit povinnost příslušníků být ustrojen a vyzbrojen i v době čerpání přestávky podle § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru. Argumentovali-li tedy žalobci tím, že jsou po celou dobu výkonu služby v kompletním vystrojení, soud neshledal, že by tato skutečnost vylučovala možnost řádného čerpání přestávky. Jak ostatně dovodil NSS v rozsudku ze dne 7. 5. 2020, č. j. 9 As 40/2020 - 78, „*podřazení pod § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru nevylučuje samo o sobě to, že příslušník má v době přestávky ve službě na jídlo a odpočinek na sobě výstroj a výzbroj, že ji z praktických důvodů bezpečnostních kontrol tráví přímo ve věznici či trvá jeho povinnost zasáhnout v případě zcela mimořádných situací jako je například útěk vězně, a pro účel takové mimořádné situace má u sebe radiopřijímač*“ (srov. závěry Nejvyššího soudu v rozsudku ze dne 26. 2. 2013, sp. zn. 21 Cdo 4446/2011, který se týkal obdobného soukromoprávního nároku strážníků městské policie).

78. Důvodná není ani námitka žalobců ohledně povinnosti podílet se na řešení mimořádných událostí v době čerpání přestávky. Obecnou zakročovací povinnost příslušníků *ve službě* upravuje § 7 odst. 1 zákona o vězeňské službě pro případy vyjmenované pod písm. a) až d). Druhý odstavec stanoví výjimky z této povinnosti. Odstavec třetí a čtvrtý pak stanoví, kdy je dána povinnost provést služební zákrok nebo jiná potřebná opatření *i v době mimo službu*, tato povinnost však dopadá pouze na ty příslušníky, kteří plní úkoly vězeňské stráže. Je-li tedy přestávka na jídlo a odpočinek dobou odpočinku, nemají povinnost zasahovat všichni příslušníci, jak žalobci nesprávně interpretují § 7 odst. 3 zákona o vězeňské službě. Dle soudu však ani u těchto příslušníků plnících úkoly vězeňské stráže povinnost zasáhnout *mimo výkon služby* nepředstavuje natolik citelné omezení během doby přestávky, které by objektivně významně ovlivnilo možnost volně nakládat s časem během přestávky a možnost trávit ji způsobem, který si příslušník zvolí. Žalobci v žalobě nespecifikovali, jak často by mělo k mimořádným událostem ve věznici docházet. Soud proto vycházel z toho, že hlavní smysl činnosti příslušníků nespočívá ve vyčkávání a stálém udržování své připravenosti pro případ mimořádného zásahu podle § 7 zákona o vězeňské službě, takže jejich situace není srovnatelná např. s policisty na operačním středisku či hasiči vyčkávajícími na signál k zásahu (srov. rozsudky zdejšího soudu č. j. 55 Ad 2/2020 - 147, odst. 126, č. j. 59 Ad 3/2021 - 101, odst. 87, č. j. 43 Ad 20/2021 - 55, odst. 30, a č. j. 43 Ad 1/2022 - 76, odst. 38).
79. Přisvědčit nelze ani námitce žalobců, že přestávku nemohou čerpat mimo objekt věznice. Soud se zcela ztotožňuje se závěrem správních orgánů, že žalobcům žádný právní předpis nezakazuje opustit během čerpání přestávek objekt věznice. Žalobci v žalobě ostatně ani neuvedli, že by jim někdy bylo znemožněno věznici opustit, ani neoznačili služební předpis, který by jim povinnost trávit přestávky v areálu věznice ukládal. Jak již shora uvedeno, podřazení pod § 60 odst. 1 zákona o služebním poměru bez dalšího nevylučuje, že příslušníci přestávku z praktických důvodů tráví přímo ve věznici (ať už vzhledem k okolí věznice, času vynaloženému na odložení služební výzbroje či kontroly před opuštěním věznice a po návratu). Nevhodnost bezprostředního okolí věznice pro stravování či odpočinek a časové prodlevy nutně spojené s opuštěním, a naopak vstupem do prostoru věznice sice nemohou jít k tíži žalobcům, ale v tomto směru je podstatné, je-li areál věznice dostatečně uzpůsoben pro standardní způsob čerpání přestávky na jídlo a odpočinek. Pouze v případě, že by uspořádání daného prostoru či organizační pravidla znemožňovala příslušníkům se v klidu najíst a napít, popř. si odpočinout (např. nemožnost v čase přestávky dojít ze služebního stanoviště do jídelny či kanceláře poskytující nezbytný minimální komfort a zase se vrátit, aby přitom zůstal i dostatečný čas pro samotnou konzumaci stravy či krátký odpočinek), by bylo nutné dané časové úseky kvalifikovat jen jako přiměřenou dobu na jídlo a odpočinek.

Skutečnost, že tedy trávení přestávky mimo areál věznice bylo prakticky nemožné (ač zakázáno nebylo), v situaci, kdy přestávka mohla být reálně trávena ve vhodných prostorách uvnitř (což žalobci nepopírají), nezakládala sama o sobě žalobcům nárok na proplacení vykázaných přestávek jako přiměřených dob na jídlo a odpočinek (srov. rozsudek č. j. 59 Ad 3/2021 - 101, odst. 90).

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

80. Vzhledem k tomu, že žalobní body jsou nedůvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta jako nedůvodná (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
81. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení nevznikly žádné náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. srpna 2024

Lenka Bursíková v. r.
předsedkyně senátu